

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPOS – JULY 15, 2010 • Vol. CI Nr. 134

Kaina 75 c.

Vilniuje susirinko Lietuvos garbės konsulai



Vilniuje prasidėjo Lietuvos garbės konsulų suvažiavimas.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 14 d. (ELTA) – Garbės konsulai su Lietuvos partneriais užsienyje galėtų pasidalinti žiniomis apie verslo ir investicijų galimybes Lietuvoje, apie rinkos sąlygų sudarymą elektros sektoriuje, priimamus antikorporcinius įstatymus, sugriežtinusius bausmes už ekonominius nusikaltimus, mano prezidentė

Dalia Grybauskaitė.

Liepos 14 d. Vilniuje prasidėjo tris dienas truksiantis, ketvirtą kartą vykstantis Lietuvos garbės konsulų suvažiavimas. Į renginį susirinko per 100 Lietuvos garbės konsulų iš maždaug 60 pasaulio valstybių. Suvažiavime diplomatai bus supažindinti su Lietuvos užsienio politikos tikslais,

turizmo ir investicijų galimybėmis Lietuvoje. Didelis dėmesys bus skirtas šalies eksporto plėtrai, užsienio lietuvių reikalams, konsulinės pagalbos teikimui Lietuvos piliečiams užsienyje, Lietuvos kultūros pristatymui, šalies garsinimui pasaulyje, tarptautinių mokslo mainų ir universitetų

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

Lietuvoje – karščiai ir smarkios liūtys

Vilnius, liepos 14 d. (Delfi.lt) – Lietuvą užklupo rekordiniai karščiai ir smarkios liūtys. Lietuvos hidro-meteorologijos tarnybos duomenimis, liepos 13 d. termometrai rodė 30–33 laipsnių oro temperatūrą – trečią dieną iš eilės pajūryje ir kai kur Žemaitijoje vėl buvo viršyti šio laikotarpio temperatūros rekordai. Vakaro karštį nuslopino ir atnešė gaivos nuo Baltarusijos priartėję galingi debesys, prapliupę liūtimis. Tiesa, lietaus kliuvo ne visur – daugiau šalies pietiniams ir vakariniams regionams. Ypač smarkiai pliaupė Lazdiuose ir Babtuose. Sinoptikų duomenimis, karščiai ir juos lydinčios liūtys nesitrauks ir savaitgalį.

Liepos 14 d. sostinėje praūžusi smarki liūtis sutrikdė Tarptautinio Vilniaus oro uosto darbą, tačiau pavakarę jis vėl dirba įprasta tvarka. Vilniaus oro uoste per liūtį negalėjo tūpti ir leistis lėktuvai, vanduo užliejo kai kurias patalpas, elektros įrenginius. Liūtis sutrikdė oro uosto elektros įrengimų darbą – kai kur užsikirtę automatinės durys, automobilių įvažiavimo vartai. Dėl žaibo iškrovos per liūtį oro uoste trumpam sustojus elektros tiekimui, sutriko kompiuterių, kai kurios įrangos darbas. Tačiau tai neturėjo poveikio skrydžiams ir keleivių aptarnavimui. Dėl stiprios liūties 20–50 minučių vėlavo keletas skrydžių tiek į Vilnių, tiek iš jo.

Dėl liūčių ir perkūnijos liepos 14 d. Vilniaus regione daugiau kaip 5,000 vartotojų liko be elektros, daugiausia jų – Vilniaus mieste.

Migracijos departamente – permainingos

Vilnius, liepos 14 d. (BNS) – Pagal Vidaus reikalų ministerijos Saulėlydžio komisijai pristatytą planą, Migracijos departamento darbus siūloma išskaidyti – dalį darbų paliekant Vidaus reikalų ministerijoje (VRM), kitą dalį perduodant Policijos departamentui ir Valstybės sienos apsaugos tarnybai. Šį siūlymą apsvačiusi Saulėlydžio komisija pasiūlė ministerijai peržiūrėti kiekvieną Migracijos

departamento atliekamą darbą – dėl užsieniečių teisinės padėties, dėl prieglobsčio prašymų, pilietybės ir kitų, siekiant, kad šios paslaugos būtų kokybiškos, teikiamos greitai, būtų priartintos prie paslaugos gavėjo. Pasiūlyta peržiūrėti ir Policijos departamentui pavaldžių Migracijos tarnybų pareigybes, kad šias paslaugas teiktų ne statutiniai pareigūnai.

Europos Sąjungos valstybėse vie-

nalytės politikos ir praktikos nėra. Pavyzdžiui, Prancūzijoje veikia Migracijos ministerija. Estijoje migracijos reikalai tvarkomi vienoje institucijoje – Policijos ir sienos apsaugos tarnybos Pilietybės ir migracijos departamente. Policijos ir sienos apsaugos tarnyba Estijoje buvo įsteigta sujungus Policijos, Sienų apsaugos bei Pilietybės ir migracijos departamentus.

Apdovanoti šalies aviacijai nusipelnę žmonės



Apdovanoti Juozas Zužus (k.) ir Mindaugas Baleika. **ELTA** nuotr.

Vilnius, liepos 14 d. (ELTA) – Artėjant 77-osioms Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą

metinėms, susisiekimo ministras Eligijus Masiulis Dariaus ir Girėno medaliu apdovanojo du Lietuvos civilinei aviacijai nusipelnčius asmenis – Mindaugą Baleiką ir Juozą Zužų.

M. Baleika pristatytas apdovanojimui už pasiekimus sklandymo sporte. Lietuvos, Baltijos, SSRS varžybų čempionas ir prizininkas daug metų mokė jaunimą skraidyti sklandytuvais ir lėktuvais. M. Baleika tapo pirmuoju, kalnų sąlygomis vienviečiu sklandytuvu pasiekusiu 9,520 m aukštį. Šis rekordas nepagerintas iki šiol.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto Antano Gustaičio aviacijos instituto docentas J. Zužus yra išleidęs knygą „Reaktyvinė aviacija ir jos ateitis“, nuo 1968 m. jis – aviacijos žurnalo „Sparnai“ vyriausiasis redaktorius, parašė metodikos nurodymus „Aviacinių variklių konstrukcijos pagrindai“, mokomąją knygą „Reaktyviniai varikliai“.

Prezidento kanceliarijos duomenimis, iš viso Dariaus ir Girėno medaliu pagerbti 107 asmenys.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Connecticut LB atidaro lituanistinę mokyklą (p. 2)
- Politinės korupcijos vasara (p. 3, 9)
- R. Kriaučiūno skiltis (p. 3)
- Šv. Kazimiero lit. m-klos 60-tieji jubiliejiniai metai (p. 4)
- Dainų šventės lazdele perduodame... (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- Upninkų bažnytkaimis (1) (p. 9)
- Talentingo akoredonisto koncertai (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.72 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-14-10

Redakcijos žodis



Šiandien mīnime Žalgirio mūšio 600 metų sukaktį, svarbią ne tik Lietuvos istorijoje, bet kiekvieno save lietuviu(e) laikiančio žmogaus sielos kertelėje. Tai įvykis, leidžiantis didžiuotis savo tauta, jos istorija, garsiais karžygiais, jų narsa ir pasiaukojimu. Lietuviams, 50 metų kentėjusiems nuo Sovietų Sąjungos okupacijos, Žalgirio mūšis buvo tapęs tikru lietuviškumo simboliu, slėpęs į okupantą nukreiptą pyktį, pagiežą ir neapykantą. Kiekvieną kartą stebėdami krepšinio komandos „Žalgirio“ varžybas su bet kuria komanda, bet ypač su Sovietų Sąjungos, tikėjomės to paties Žalgirio mūšio stebuklo – pergalės ne tik prieš tą konkrečią komandą, bet ir laisvės. Kaip šia proga neseniai pastebėjo Lietuvos istorikai, Žalgirio mūšis iki Antrojo pasaulinio karo lietuvių sąmonėje nebuvo įsitvirtinęs, tik sovietmečiu jis tapo vyraujančiu viduramžių istorijos įvykiu, nors juo ir bandyta lietuviams įkalti vokiečių, kaip priešų, turinčių tiesioginį ryšį su viduramžių kryžiuočiais, įvaizdį.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

HARTFORD, CT

Connecticut Lietuvių Bendruomenė atidaro lituanistinę mokyklą

SIGITA ŠIMKUVIENĖ-ROSEN

Birželio 14-oji – nepamiršta

Daug metų Hartford Lietuvių Bendruomenės apylinkė mini birželio 14-ąją. Ir šiemet birželio 13 dieną, sekmadienį, minėjimas prasidėjo Švč. Trejybės bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias atnašavo klebonas Jacob.

Po jų visi susirinko į parapijos salę, čia sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Apylinkės narys Linas Banevičius perskaitė pranešimą apie birželio trėmimus. Kalbėtojas pateikė gana įdomių faktų, pasinaudojo įvairiais istorijos archyvais.

Koncertavo Raimondos Jalinskienės vadovaujamas ansamblis „Sodžius“. Šiltais plovimais palydėtos tiek lietuvių liaudies, tiek populiarių kompozitorių dainos. Po koncerto, kaip įprasta, visi buvo pakviesti pasi- vaišinti kava ir užkandžiais, kuriuos paruošė Hartford LB valdyba.

Apylinkėse nestokojama veiklos

Vėliau, kaip ir buvo skelbta, įvyko Connecticut apygardos suvažiavimas, kuriame 26 dalyviai atstovavo visoms šešioms apylinkėms.

Pranešimą apie apygardos 2009-2010 metų veiklą skaitė šių eilučių autorė. Visų apylinkių pirmininkai apžvelgė praėjusius renginius.

Bridgeport apylinkės pirmininkė Giedrė Stankūnienė sunerimusi dėl tolesnės veiklos: apylinkėje negausu narių, jaunimas renginiuose nedalyvauja, o vyresnieji mieliau renkasi Lietuvos vyčių organizaciją. Artimiausiame Apygardos valdybos posėdyje bus svarstomas šios apylinkės išlikimo klausimas.

Rytinio Connecticut LB apylinkės pirmininkė Dijana Norkienė papasakojo, kaip rengiamasi Putnamo piknikui, kuris šiemet vyks liepos 25 dieną, sekmadienį, pas seseles.

Irene Belanger, New Britain LB apylinkės pirmininkė, visus pakvietė į New Britain miesto biblioteką aplankyti parodos „Lietuva“, kuri veiks visą mėnesį. Jos sudarytojai apylinkės valdybos nariai J. ir E. Liudžiai, A. Jonynienė, T. Nenortas ir kiti, surinkę daug įvairių lietuviškų suvenyrų, knygų, gintaro papuošalų, su-



Koncertuoja „Sodžiaus“ ansamblis.

pažindina su lietuvių tautos kultūra ir menu.

Kitame mieste, Hartford, gerbiama tautodailininkė Aldona Saimininkienė Menų centre (146 Wyllys St. Hartford, CT 06106) surengė savo darbų parodą. Jos paveiksais iš šiaudų galima gėrėtis net tris mėnesius.

Reikia pasidžiaugti Hartford LB apylinkės pirmininkės Danutės Grajauskienės ryžtingumu. Ji kartu su Bostono choristų vadove Daiva Navickiene parūpino autobusą liepos 4 dieną vykti į Dainų šventę Toronto mieste.

Atsiskaitė apygardos išdininkė Angelė Jonynienė, trumpą pranešimą perskaitė Revizijos komisijos narys dr. Žydrūnas Gimbutas.

Apie lietuvišką radijo valandėlę „Tėvynės garsai“ labai išsamiai papasakojo Dalia Dzikiene. Šių radijo laidų galima paklausti ir internetu – WWW.ORG, pasirinkus „webcast option“.

Užregistruota nauja mokykla

Į Apygardos valdybą pakviesta naujų narių: Birutė Bernotienė (eina Apygardos valdybos vicepirmininko pareigas), taip pat būrys jaunų žmonių: Rolandas Kiaulevičius, Edita Kliučinskaitė, Herda Povilonienė, Ričardas Paškevičius ir Sigita Lančiauskienė. Jauni, sumanymų pilni žmonės, tikėtina, dar labiau pagyvens Apygardos veiklą, kuri, anot mūsų gerbiamo bendruomenininko Vyt. Alksninio, jau gana gerai išjudino Connecticut Lietuvių Bendruomenę.

Suvažiavime buvo svarstyta galimybė atgaivinti šeštadieninę lituanistinę mokyklą valstijoje. Mokyklos

vedėjos pareigos pasiūlytos Dzinai Inkratienei, mokytojai iš Lietuvos. Mokykla, valdybos nariams pasitarus ir gavus Jim Gust sutikimą, jau užregistruota Vaivos Vėbraitės vardu JAV LB Švietimo taryboje. Daugiau informacijos apie lituanistinę mokyklėlę suteiksime vėliau.

Tradicija turi tęstis

Birželio 26-osios, šeštadienio, popietę New Haven apylinkės nariai ir Apygardos valdyba tradiciškai rinkosi Durham, CT. Ten artimi a. a. Vaivos Vėbraitės bendražygiai dr. Elona Vaišnienė, vaikystės draugas Tomas Plečkaitis, taip pat jaunoji karta, turėjusi progos su ja pabendrauti, paminėjo anapilin iškeliavusią Vaivą. T. Plečkaitis labai prasmingai pakalbėjo apie mūsų nepamirštamą bendruomenininkę. Buvo perskaitytas Maironio eilėraštis „Taip niekas tavęs jau daugiau nemylės“. E. Vaišnienė angliškai kalbantiems apylinkės nariams jų kalba apsakė šio kūrinio prasmę.

Vėliau prie tvenkinio visi pynėme vainikus, kūrenome ugnį ir svarstėme, kad graži tradicija turėtų tęstis. Į Jonines Jim Gust ir Vaivos Vėbraitės sodyboje suvažiudavo net iš aplinkinių valstijų. Kaip sakė New Haven apylinkės pirmininkė Jurgita Mockutė, Jonines žadama švęsti ir kitais metais su Apygardos valdyba. Norėtusi, kad jos taptų tradiciniu New Haven ir Connecticut lietuvių renginiu.

Baigdama noriu padėkoti visiems LB nariams už prasmingą veiklą, gražų bendradarbiavimą ir palinkėti turiningos vasaros!



Suvažiavimo dalyviai a. a. Vaivos Vėbraitės sodyboje.

Autorės nuotr.

POLITINĖS KORUPCIJOS VASARA: PASKUTINĖS PROGOS

ALVYDAS MEDALINSKAS

Ši vasara sudaro labai palankias sąlygas pasireikšti politinei korupcijai. Įvairiais lygiais, pradedant savi-valdybėmis, kurias STT ir dabar linkusi įvardinti kaip vieną iš labiausiai korumpuotų valdžios institucijų Lietuvoje, ir baigiant vykdomąja valdžia. Palankias sąlygas sudaro anksti kaip niekada šiemet darbą baigęs Seimas, nepriimti, bet artimai ateičiai perkelti įstatymai kovai su korupcija bei politinis šalies gyvenimo kalendorius.

Prasidėję karščiai išginė Lietuvos žmones link jūros, ežerų, į sodybas pamiškėse. Toliau nuo karščiu garuojančio asfalto. Pasibaigusi Seimo sesija ten pat skatina išvykti ir žurnalistus, apžvalgininkus. Apie ką daugiau rašyti, kai viena iš svarbiausių valstybės institucijų, tapusi mūsų krašte tiesiog politiniu cirku, atsisveikina su šalies piliečiais visai vasarai. Šį kartą netgi be neeilinių sesijų, kaip buvo įprasta.

Atostogauti nori ir teisėsaugos, specialiųjų tarnybų pareigūnai. O tada ir prasideda tas įvairių partijų deleguotų politikų nematomas darbas. Kai priimami sprendimai, po kurių prisipildo jų ir partijų kišenės. Visiems metams. O ši vasara juk yra ypatinga.

Ar nereikėtų prieš išsiskirstant vasaros atostogoms, aukščiausiai šalies valdžiai, teisėsaugos, specialiųjų tarnybų vadovams numatyti priemones, kaip būtų galima kirsti dar šią vasarą politinei korupcijai įvairiuose lygiuose. Tuo metu, kai kiti aukšti pareigūnai galvoja, kad jų tarnsių darbų niekas nematys.

Kai dirba vagys be baltų apykaklių, jų veikla vadinama vagyste. Su visomis pasekmėmis. Kai su valstybės lėšomis kaip su savomis ima elgtis partijos, politikai ar pareigūnai, jiems viskas pasibaigia tik pagrūnojimu etikos komisijose. Jeigu ir būna iškeliama byla, ji niekur neveda. Dažnai bylose pritrūksta argumentų, nes nesiimta iš anksto operatyvinių priemonių prieš tuos, kas potencialiai buvo politinės korupcijos lauke. Mūsų teisėsauga nebaisi ir kontrabandos šulams. Jei narai, vilkikų vairuotojai būna pagauti su kontrabanda, sumoka baudas, bet kontrabandos organizatoriams, koja atsidarantiems duris į pasienio valdžios ir kitus kabinetus, jokia teisėsauga nebaisi. Pakliuvę jie greitai išeina į laisvę, nes turi rimtų globėjų.

Ši vasara yra ypatinga dėl keleto priežasčių. Visų pirma, ji yra paskutinė prieš savivaldybių rinkimus. Jie būna kartą per ketverius metus ir šiam terminui artėjant į pabaigą aukštai valdžioje sėdintys pareigūnai pagalvoja: o kas bus, jeigu po rinkimų neišrinks? Šis egzistencinis klausimas

mas kartu su statistikos skelbiama milžiniška bedarbių minia, bauginančiais emigracijos mastais neduoda ramybės tiems, kas dabar sėdi savi-valdybėse. Norisi tikėti, kad ir ten yra daug sąžiningų, dorų politikų bei pareigūnų, bet, matyt, yra ir tokių, kurie šią vasarą supras kaip paskutinę galimybę pasipelnyti iš savo darbo vietos. Kai visi atostogauja.

Partijų vadovai, išdininkai irgi ragina saviškius per šią vasarą rasti lėšų savo partijai. Šalia to, kas skiriama iš valstybės, mūsų visų mokesčių mokėtojų kišenės. Partijų apetitai yra begaliniai, kaip ir noras laimėti rinkimus, nes laimėjusieji prieina prie didelių pinigų srautų savivaldybėse. Todėl surasti rėmėjų spaudžiami ne tik dirbantys savivaldybėse, bet ir kiti, deleguoti į valdžią asmenys, primenant šiems pareigūnams, kad jeigu to nepadarys, kitą kartą valdžios kėdės gali ir gauti negauti. Ir užmerkia akis į tuos, kurie, atlikę savo pareigą partijai, neužmiršta ir savo asmeninės kišenės.

Seimas savo sprendimais dar pagelbėjo, kad ir „otkatų“ praktika šią vasarą labiau išbujotų. Bendromis didžiųjų Seimo frakcijų ir opozicijos pastangomis atmetas įstatymas, draudžiantis paremti partijas toms verslo organizacijoms, kurios laimėjo viešuosius pirkimus. Paremti „neatsitraukus nuo kasos“. Mes jums milijoninius viešuosius pirkimus, o jūs – mums gražą. Visa tai irgi nevadinama vagyste, nors pro rankas slysta jau ne milijonai, o milijardai litų. Ir pastebima, kad kažkas negerai tik tada, kai kuri nors kita partija ar ūtkos grupė nori imti prižiūrėti aukšinius kiaušinius nešančius procesus. (...)

Rudenį po visuomenės spaudimo ir po prezidentės raginimo Seimui gali nebebūti kur dingti: teks priimti įstatymą dėl neteisėtai įgyto turto konfiskacijos, bet šiandien jau vis garsiau kalbama, kad toks įstatymas veiks tik į ateitį, o ne į praeitį. Todėl tiems, kas savimi pasirūpins šią vasarą, Lietuvos įstatymai ir teisėsauga gali būti dar tokia pat atlaidi kaip iki šiol. Išeidamas vasaros atostogų, Seimas spėjo tik prailginti senaties terminą bylose, iš kurių ne vienas šio pasaulio įtakingasis išlipo sausas iš balos. Bet tai ir viskas. Bent kol kas. Iš visos garsiai skelbtos kovos su korupcija. Kitus įstatymus žadėjo priimti rudenį. Tie, kam reikės, galės dar savo labai pasidaruoti šią vasarą.

Vasarą įvyko įdomių dalykų ir visuomenės gyvenime. Susikūrė judėjimas, kuris sakys „taip“ korumpuotai Lietuvai, nes jam vadovauja „Abonentas“. Netgi šalininkai pripažįsta, kad šis asmuo nevengė pasirūpinti savimi, kai Vilniuje vyko prichvatizacija, bet džiaugiasi, kad tada sostinėje išdygo dangoraižiai ir skambėjo daug gražių sumanymų. Lyg kitų Rytų Europos valstybių ir Baltijos šalių sostinės nepagražėjo, kai jas užplūdo milijoninės lėšos, lyg ten nevyko statybų bumas, nors ten „Abonento“ nebuvo.

Šią korupcijos vasarą buvęs meras Artūras Zuokas tapo visuomeniniku ir kviečiamas žiniasklaidoje pasakyti jau ne

Nukelta į 9 psl.



Žalgirio mūšiui – 600 metų!

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Šių metų pavasario pradžioje Lietuvos kambario komitetas Wayne State University, Detroit, MI, suruošė jaukų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20 metų ir Žalgirio mūšio 600 metų sukakčių paminėjimą. Apie Žalgirio mūšį išsamiai paskaitą skaitė prof. emeritas Leonardas Gerulaitis. Po paskaitos išreiškiau pageidavimą, kad ta kruopščiai paruošta paskaita būtų išspausdina lietuviškoje spaudoje. Laikas bėga, ir Žalgirio mūšio diena – liepos 15-oji – jau čia. Jai prisiminti pasinaudojau istoriko dr. Juozo Jakšto straipsniu, pasirodžiusiu „Lietuvių enciklopedijos“ 35 tome (Boston, 1966). Kita informacija paimta iš internetinių šaltinių.

Žalgirio mūšis įvyko 1410 m. liepos 15 d. tarp Kryžuočių ordino ir lietuvių bei lenkų, kurie priešą nugalejo. „Tai didžiausias įvykis XV a. net ir visos Europos mastu, plačiai nuskambėjęs daugelio kraštų liudijimuose.“ Žalgirio mūšis buvo minimas ir Konstancos susirinkime, kad apie tokį didelį valstybės sutriuškinimą nebuvo girdėta visame pasaulyje.

Žalgirio mūšis buvo besitęsiančio konflikto tarp Ordino ir Lenkijos bei Lietuvos aukščiausias taškas. 1409 m. prieš Ordiną sukilo žemaičiai, kuriuos aktyviai parėmė Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas. Į konfliktą įsitraukė ir Lenkija. Didysis Ordino magistras Ulrichas fon Jungingenas buvo priverstas paskelbti Lenkijai karą. 1410 m. gegužės mėn. Vytautas per Jogailą už 20,000 kapų grašių pasamdė čekų karių, o savo kariuomenės maitinimui surengė medžioklę Baltvydžio girioje ir prisūdė statines mėsos. 1410 m. liepos pradžioje LDK kariuomenė prie Vyslos susijungė su Lenkijos kariuomene ir, susitarus, kad tuo metu žemaičiai puldinės ordino pilis, liepos 3 d. jungtinė kariuomenė nužygiavo Ordino sostinės link. Prieš juos išvyko kryžiuočių kariuomenė. Nors lietuvių-lenkų kariuomenė turėjo daugiau karių, kryžiuočiai savo ginkluote ir šarvais turėjo pranašumą. Politinis armijos vadovas buvo Lenkijos karalius Jogaila, o mūšio lauke kariuomenei vadovavo Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas.

Šaltinių liudijimu, kautynės prasidėjo 9 val. ryto lietuvių pradėtu antpuoliu. Baisiame abiejų pusių susirėmime buvo kaunamasi ietimis, kalavijais, buožėmis ir kitais ginklais vyras prieš vyrą. Lietuviai atlaikė pirmąjį puolimą. Tada kryžiuočiai permetė dalį savo pajėgų nuo kairiojo lenkų sparno į dešinįjį – lietuvių. Padidėjus spaudimui, lietuviai turėjo trauktis. Lietuvių atsitraukimas ne tik apardė Ordino frontą, bet ir sukrėtė pačių lenkų eiles. Kilęs sąmyšis abiejose pusėse nepalaužė kovos dvasios ir vilties laimėti. Per kelias valandas lietuviai-lenkai suskubo atstatyti pakrikusias gretas. Paties mūšio įkarštis tęsėsi apie dešimt valandų.

Įvairūs šaltiniai teigia, kad pusantros paros trukusiame mūšyje dalyvavo 25,000–85,000 žmonių, o žuvo apie 15,000–50,000. Šie skaičiai tik apytikriai. Lietuvių-lenkų pusėje dalyvavo samdytos totorių, moldavų, čekų pajėgos, o kryžiuočius parėmė riteriai iš įvairių Vakarų Europos šalių – Anglijos, Prancūzijos, Vengrijos, Austrijos, Bavarijos, Tiuringijos, Čekijos, Liuksemburgo, Olandijos ir kt. Mūšis vyko Ordino teritorijoje, į pietvakarius nuo Olštyno. Lenkų istoriografijoje šis mūšis vadinamas Griunvaldo, lietuvių – Žalgirio mūšiu.

Po mūšio Lenkijos ir Lietuvos kariuomenė užėmė daugelį Prūsijos pilių ir pradėjo Marienburgo apgultį. Po dviejų mėnesių apgulties Marienburgo nepavyko paimti, ir kariuomenė atsitraukė. Netrukus buvo prarastos ir prieš tai užimtos pilys. Gruodžio 9 d. abi pusės paskelbė paliaubas. 1411 m. vasario 1 d. tarp konflikto dalyvių buvo pasirašyta Torūnės taika, pagal kurią Žemaitija iki gyvos galvos buvo užleista Vytautui. Lenkijai atiteko Dobrynė. Kryžiuočių ordinas laimėtojams sumokėjo šešių milijonų grašių mokestį.

Štaip kaip Žalgirio pergalės reikšmę apibūdina dr. J. Jakštas: „Žalgirio mūšis – epochinis įvykis Lietuvos ir Ordino santykiuose. Jis kaip kirviu nukirto prieš Lietuvą rengtus kryžiaus karus. Jo dėka žemaičiai ir Užnemunė tvirtai susijungė su Lietuva, ir etnografinės Lietuvos ribos galėjo būti žymiai praplėstos. Žalgirio mūšis įrikiavo DLK-tiją į Europos valstijų tarpą. Ji, šalia Lenkijos, galėjo rungtis su Ordinu diplomatinėje kovoje to meto pasauliniame forume – Konstancos susirinkime. Ordinui paliepsniui krintant po Žalgirio mūšio, Lietuva su Lenkija ėmė vyrauti visame rytų centro Europos plote. Žalgirio pergalė suduotas pirmas didelis smūgis vokiškam Drang nach Osten.“

Šiais metais Lietuvoje ir Lenkijoje numatyta keletas mūšio minėjimų. Lietuvoje renginius organizuoja Krašto apsaugos, Užsienio reikalų, Kultūros ministerijos, Istorijos institutas, Vytauto Didžiojo universitetas ir kiti. Balandžio 24 d. Šakių urėdijoje, Šilaininkų miške, įvyko ažuolų sodinimas Žalgirio mūšio jubiliejui paminėti ir žuvusiems Lenkijos delegacijos nariams pagerbti. Sodinime dalyvavo buvęs prez. Valdas Adamkus su žmona ir kiti. Taip pat jau įvyko, o gal vis dar tebevyksta, Krašto apsaugos ministerijos projektas, pavadintas „Drąsinkime ateitį“. Kitas šimtmetinio masto jubiliejus bus tik 2110 metais. Mano Žalgirio mūšio 600 metų prisiminimas liepos mėn. 15 d. įvyks Stratford, Kanadoje, Šekspyro teatro festivalyje. Mat tą dieną, Žalgirio mūšio 530-siose metinėse, gimė mano žmona Gražina, istoriko Prano Pauliukonio vyriausioji dukra.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos 60–tieji jubiliejiniai metai (2009–2010)

MARYTĖ SANDANAVIČIŪTĖ-NEWSOM
mokyklos direktorė

Šie mokslo metai buvo ypatingai veiklus ir energingi, paženklinti tėvėlių sumanumo, nepailstamo mokytojų darbo. Visi pasaulio lietuviai atšventė Lietuvos vardo tūkstantmetį, o mes – mokyklos garbingą 60-metį! Viena šventė patvirtino tautos vardą visam amžiui, o kita pažymėjo Lietuvos vardo ir kalbos išlaikymą per daugelį metų čia, šalia Ramiojo vandenyno, toli nuo tėvynės.

Mokyklą 2009–2010 metais lankė 145 mokiniai, mokė 30 mokytojų ir talkininkų. Dirbome 32 šeštadienius, kurių metu gilinome lietuvių kalbos, tikybos, istorijos, geografijos ir literatūros žinias, šokom ir dainavom. Pradėjome metus su mokyklos istorine parodėle Lietuvių dienų renginyje. Mokiniai ir lankytojai parašė linkėjimus mokyklai gimtadienio proga ant baltų paukščiukų, kurie vėliau puošė mokyklą visus metus. Įamžinom savo vardus Lietuvoje leidžiamoje Tūkstantmečio knygoje. Vėlinių proga puošėme lietuvių kapus maldomis, trispalvėmis ir gėlėmis. Pjaustėme moliūgus, suvaindinome „Snieguolę ir septynis nykštukus“ Kalėdų eglutės programoje, pasirodėme „Spindulio“ blynų baliuje – koks būtų balius be mūsų vaikų! Atšventėme Lietuvos nepriklausomybės šventes su vienu nuostabią Justės Brazdžionienės paruoštu minėjimu Vasario 16-tos ir Kovo 11-tosios proga. Parodėme visuomenei istorijos supratimą, sukurdami spalvingus ir nepakartojamus skydus Žalgirio mū-

šio 600 m. sukakties proga. Motinos dieną pasveikinome mielas mamytės su tėvėlių ir mokytojų, ypač Rasos Paliulienės, pagalba. Mokytojai sėmėsi profesinių žinių konferencijoje, posėdžiuose, kūrė programas, ruošė vaizdelius, rinko mokinių darbus, suko galvas, kaip įdomiau pateikti žinias, siejojos dėl mokinių.

Čia suminėjau tik įprastus kasmetinius mokyklos renginius. Bet mūsų mokykla tuo nesitenkina. Juk šie metai – jubiliejiniai! Vadovaujant Dainai Kasputienei, elegantiškame pokylyje tėveliai, mokytojai ir svečiai atšventė 60-tąjį mokyklos jubiliejų. Mūsų parapijos salė dar tokio renginio nebuvo mačiusi. O pavasarį, neužmiršome mokinių. Mokyklos gimtadienis buvo paminėtas Atvirų durų diena: iškilmingos Mišios, istorinė parodėlė, mokinių darbai, talentų pasirodymas, kūrybingai surengtas Kristinos Kazlauskienės, žaidimai, skanumynai. Ir vėl tėveliai, šį kart vadovaujami Monikos Gylytės-Žukauskienės, kibo į darbą.

Mūsų mokyklos neaplenkia garbingi svečiai. Pas mus lankėsi brolis kun. Gediminas Numgaudis, „Misija Sibiras“ dalyvis Tomas Janušas, aktorė Olita Dautartaitė, prof. Algis Avižienis, Kovo 11-tosios Nepriklausomybės Akto signatarė Birutė Valionytė, padovanojusi nuostabaus grožio ir išsamios erudicijos jos paruoštas knygas „Didžioji Lietuva“. L. A. dramos sambūris linksmino visus spektakliu „Mergytė ieško pasakos“. Net ir Tautinių šokių instituto valdyba užsuko į mūsų kiemą.

Esame neatskiriama dalis platesnės Los Angeles lietuvių visuomenės, tad kartu su vietiniais lietuviais ir mes liūdėjome mirus Ignui Medziui, buvusiam mūsų ankstyvos mokyklos direktoriui ir inspektoriui. Rudenį jį sveikinome 100-tojo gimtadienio proga, o jau sausio mėnesį atsiveikinome. Taip pat liūdėjome netekę mielo garbės generalinio konsulo Vytauto Čekanausko, kurio šeima yra labai svarbi mūsų mokyklinės šeimos dalis.

Gerasis Dievas globoja mus ir lai-



Los Angeles apylinkės abiturientai, pasipuošę lietuviškomis juostomis, gimnazijos baigimo pokylyje.
Vaidos Mikuckienės nuotr.



Vaikai žaidžia žaidimus.

mina mokyklos darbus, tad ir mes Jo nepamirštame. Pirmo susitaikymo ir Pirmos komunijos sakramentams mokinukus paruošė Audra Narbutienė. Pasidžiaugėme naujai paskirtu klebonu, kun. Tomu Karanausku ir dalyvavome oficialioje jo įvesdinimo iškilmėse. Žydros Van der Sluys ir Jūratės Venckienės dėka išmokome patarnauti prie altoriaus ir suprasti šv. Mišių reikšmę. Surengėme labdaros vąjų paremti „Vilties angelo vaikų centrą“ Vilniuje. Kiekvieną šeštadienį prie vėliavų pakėlimo sukalbėda-

vom bendrą maldą, prašydami Šventos Dvasios apšvietimo.

Ir pagaliau, pasidžiaugėme mūsų ilgametės mokytojos Dalilės Polikaitienės apdovanojimu iškilios švietėjos premija, kurią jai paskyrė JAV LB Švietimo taryba už beveik 40 metų lietuviško švietimo darbą.

Bet tuo viskas nepasibaigė. Patatysite mus, bent kelis, Toronto Dainų šventėje liepos mėnesį. Dėkojame Danguolei Varnienei ir Viktorui Raliui už paruošimą.

Daugelis dosnių vienetų ir pavienių asmenų parėmė mokyklą: Lietuvių Fondas, Švietimo taryba, Lietuvių Bendruomenė, Kling šeimos fondas, Tautiniai namai, Dodge šeima, Kalifornijos lietuvių kredito unija, Long Beach lietuvių klubas, Padriežų šeima, Birutės draugija, Lietuvių golfo klubas ir daugelis kitų, kurie mus remia savo darbais, žodžiais ir meile.

Reiškiu giliausią padėką visoms mokytojoms, visiems mokytojams. Jūs esate šios mokyklos pamatai, sienos ir langai. Gerbiu tėvelius už nepailstamą ryžtą išlaikyti lietuvių savo šeimose. Ačiū klebonui kun. Tomui, kad mus priglaudžia ir myli.

Kiekviena karta turi savo paskirtį – viena kuria, kita išlaiko. Galime pasidžiaugti, kad garbingai atliekame savo pareigą. Tegyvuoją Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla dar daugelį metų!



„Spindulio“ šokėjai.

Iš LA lit. m-klos archyvo

Dainų šventės lazdelę perduodame...

Vis daugiau ir daugiau gauname straipsnių apie liepos 2–4 d. Toronto mieste, Kanadoje, įvykusių IX Dainų šventę. O kokios vyravo nuotaikos kelios dienos prieš ją? Apie tai birželio pabaigoje „Tėviškės žiburiuose“ rašė Gabija Petrauskienė. Jos iškeltas klausimas „Kam bus perduota dainų šventės ruošos lazdelė?“ ir šventei praūžus lieka aktualus.

Redakcija

GABIJA PETRAUSKIENĖ

Jei teko olimpinėse žaidynėse stebėti, kaip estafetės lenktynėse perduodama lazdelė kitam bėgikui, čiuvėjui, slidinėtoju, pritarsite, kad tai nuostabiai graži, vientisa, visos komandos susiklijavimą liudijanti akimirka. Tai sukelia pačioje komandoje bei tarp žiūrovų džiaugsmą bei pasididžiavimą ir liudija pasisėkimą. Manau, taip pat pritarsite, kad kai lazdelė perduodama nesėkmingai, ji nepagaunama, nukrinta, arba kai nėra kam jos perduoti, komandą ir žiūrovus apima liūdesys, nes estafetės vientisumas būna nutrauktas. Tai liudija nepasisekimą. Šis palyginimas gali būti pritaikytas ir išeivijos lietuvių dainų šventėms, nes kas kartą stojame prieš iššūkį – o kas bus toliau? Kam perduosime tą estafetės lazdelę – dainų šventės vyriausiosio(s) meno vadovo(ės) dirigento lazdelę, kad pradėtas darbas tęstusi, žadėtų ateitį?

Po keleto dešimtmečių pertraukos atgaivinus Išeivijos lietuvių dainų švenčių tradiciją ir surengus VIII Dainų šventę 2006 m. Čikagoje, nuaidėjus paskutiniams šventės didžiojo choro garsams, salėje stojo tylą. Visų mintyse buvo neatsakytas klausimas: o kas bus toliau? Ar tuo viskas ir baigsis, ar ir vėl lauksime keleto dešimtmečių, kol atsiras drąsus, patyręs savanoris, kuris imsis to darbo? Ar bus kam perduoti dainų švenčių estafetės lazdelę? Jei nebūtų atsiradęs žmogus, kam perduoti tą lazdelę ruošti IX šventę, tam tikra prasme tai būtų liudiję VIII šventės nesėkmę. Tai, kas buvo atgaivinta, būtų buvę nugrimzdę užmarštin. Nebūtų to akstino, kuris vėl toliau verstų kurti, dirbti, veikti.

Ir atsirado Toronto „Volungės“ choro vadovė Dalia Viskontienė, turinti profesinį pasirengimą ir drąsos imtis to didžiulio darbo su viltimi ir tvirtu žvilgsniu į ateitį. Taip buvo laimingai perduota lazdelė ir pernešta iš VIII į IX Išeivijos lietuvių dainų šventę, kuri įvyko Toronte š. m. liepos 2–4 d. Tai liudijo VIII Dainų šventės sėkmę.

Nuaidėjus paskutiniams IX Dainų šventės garsams, ir vėl išgyvensime tą tylos minutę ir nežinią. Kas perims X Išeivijos lietuvių dainų šventės vyriausiosio(s) meno vadovo(ės) lazdelę? Kas bus tas(ta) drąsuolis(ė) turinti(s) užsidegimo ir viziją ateičiai? Kuriname ar kurioje degs kūrybinis variklis, gaunantis „garo“ per pamiltą lietuvišką dainą? Kas rūpinasis puoselėti lietuvišką dainą ateities kartoms ir neleis atgaivintai tradicijai išnykti?

Vilčių dėl ateities yra dėl subtilių, kuklių reiškinių, kurie pradėjo atsirasti ruošiantis IX Dainų šventei. Stebime jaunimo entuziastingą įsijungimą. Stebina kūrybinis jaunimas, kuris, užaugęs išeivijoje, kuria lietuviškai ne tik žodžius, bet ir savo muziką, pagauna lietuvišką dvasią, giliai supranta ne Lietuvoje gyvenančiųjų lūkesčius bei tautos tapatybės svarbą. Kęstutis Daugirdas, Saulius Kliorys, Liudas Landsbergis, kom-

pozitorius Rimantas Biliūnas, Darius Polikaitis... – 18 chorvedžių, kurie IX šventėje dirguos kai kuriems kūriniams, atliekamiems per pagrindinį koncertą. Visi jie teikia daug vilčių ateičiai. Naujai kuriantys, kaip aukščiau paminėti, taip pat teikia vilties, kad jie ir toliau kurs lietuviškas dainas, kurios bus aktualios išeivijos lietuvių gyvenime, bus pateiktos jautriai ir su giliu įsitikinimu, kad tai – svarbu ir prasminga. Kūryba rodo, kad dar esame gyvi!

Besiruošiantys dalyvauti šventėje jaunimo chorai savo noru ir pastangomis suvažiavo į Dainavą savaitgaliui, kurį surengė Saulius Kliorys ir Liudas Landsbergis. Dainavos jaunimo paruošiamasis savaitgalis girtinas reiškinys, nes jis liudija, kad tarp jaunimo yra pakankamai asmenų, kurie rūpinasi dainų švenčių darbu, tikimės, kad jo nesibaidys ir ateityje.

Kūrybiškai reiškiasi ne tik muzikai, bet ir kitų talentų turintis čia gimęs ir augęs jaunimas. Pvz., turime Audrą ir Ilyssa Sederavičiūtes iš Toronto, kurios kartu su savo tėvu Jurgiu ruošia šios šventės scenovaizdį. Šventė davė progą naujai besireiškiančiai žurnalistei Andrejai Benotaitėi iš Toronto šventę aprašyti anglų kalbos leidiniuose. Andreja, kartu su bendradarbiu Andriumi Birgiolu iš Toronto, sukūrė šventės tinklalapį (www.dainusvente.org), kur pateikiamos vėliausios žinios dainininkams bei visuomenei.

Daug vilties teikia ir organizacinė dalis. Jaunimas kūrybingai įsijungė ir į pačios šventės organizacinį darbą. Tai liudija sėkminga jaunimo pagalba organizuojant šeštadienio Miestelio vakaronę, kuriai vadovauja Viktoras Remesat su Tomu Kuru. Pirmą kartą bandoma pripratinti jaunimą finansiškai remti lietuviškus renginius suorganizuojant „Facebook“ Šimtukų klubą, kur jaunimas skatinamas prisidėti su 100 dol. auka. Šiam užmojui vadovauja Vaiva Kuraitė.

Kanados lietuvių jaunimo sąjun-

gos paramai vadovauja Rūta Samonytė ir Viktoras Šimkus – tai taip pat originalus sumanymas, kaip įjungti jaunimą. Neturėdama pati savo finansinių išteklių, Kanados lietuvių jaunimo sąjunga prisideda savanorystės pagrindu – aukoja 5,000 valandų savanoriškų darbo pačios šventės metu. Juos matysime šventėje dėvint oranžinės spalvos marškinėlius. Visa tai vyksta pirmą kartą – naujovės, kurios rodo teigiamą nusiteikimą ir dėmesį jaunesniajai kartai. Vilties ateičiai, kad dainų šventės išeivijoje gyvuos, teikia jų entuziazmas ir noras prisijungti.

Tačiau stojamės prieš dar kitą iššūkį, kuris nulems Išeivijos lietuvių dainų švenčių ateitį – tai profesionalus muzikos vadovų paruošimas. Kas išeivijoje rūpinasi dirigentų, chorvedžių profesiniu paruošimu bei tolesniu lavinimusi? Kas rūpinasi lietuvių chorvedžių paruošimo programa? Ar teikiame nuoseklią finansinę paramą tiems, kurie savo pastangomis lavinasi muzikiniame pasaulyje? Ar esame pagalvoję apie finansinę paramą – ne už dyką, bet su išpareigojimu, kad baigus, kaip atpildą už paramą, pasižadės atidirbti kurioje nors lietuviškoje bendruomenėje ar įdėti 4–5 metus darbo ruošiant ateinančią Išeivijos lietuvių dainų šventę? Iki šiol didžiąją profesinio pasiruošimo našta ant savo pečių nešė pats as-

muo. Mokestis už kursų, įvairias muzikos pamokas lieka asmeniniu išpareigojimu be paramos arba su labai kuklia parama iš lietuvių bendruomenės. O kai vyksta paminėjimai, pagerbimai – visi ieškome programos atlikėjų, chorų, muzikų vietoje, nesame tiek pajėgūs kaskart atskraidinti programos atlikėjus iš Lietuvos ar kitų užsienių.

Ši IX šventė sudarė progą naujai kartai aktyviai pasireikšti. Tą liudija Dainavos jaunimo pasiruošimo savaitgalis bei jaunimo įsijungimas organizuojant kai kuriuos šios šventės įvykius. Ar mūsų išeivijos lietuvių bendruomenė atkreips pakankamą dėmesį į tas pastangas ir ar pajėgsime jas prasmingai paremti ir vystyti, kad jos duotų gražių vaisių ateityje?

IX šventėje matome pakankamai gražių žingsnių iš jaunimo pusės. Visa tai teikia vilties, kad tikrai bus kam perduoti dainų švenčių lazdelę, nes ateitis – jau naujos kartos rankose! Tikiu, kad paskutiniams didžiojo šventės choro garsams nuaidėjus, išgirsime tvirtus pranešėjo žodžius: „Ateinančią X Dainų šventę ruoš...“ Ir estafetės lazdelė bus perduota. O tai liudys tikrąjį IX šventės pasisekimą!

„Tėviškės žiburiai“,
2010 m. birželio 29 d., nr. 26



Akimirkos iš IX Dainų šventės.

Laimos Apanavičienės nuotraukos

Rusijos ambasada apdovanojo Antrojo pasaulinio karo veteranus

Vilnius, liepos 14 d. (Delfi.lt) – Lietuvos sostinėje 66-ųjų Vilniaus išvadavimo iš Vokietijos kariuomenės gniaužtų metinių proga įvyko iškilmingas susirinkimas ir apdovanojimas atminimo medaliais. Renginyje, kurį organizavo Rusijos ambasada Lietuvoje, dalyvavo apie šimtą Antrojo pasaulinio karo veteranų ir įvairių organizacijų atstovų. Renginyje dalyvavo laikinasis patikėtinis Rusijos reikalais Lietuvoje Jevgenij Minakov, pirmasis Rusijos ambasados Lietuvoje sekretorius Kiril Tilliaba-jev, vyresnysis karo atašė padėjėjas Igor Ščepin, Slavų gailestingumo fon-do pirmininkė Olga Gorškova, Socia-listinio liaudies fronto vadovas Al-girdas Paleckis, Labdaros fondo, tei-kiančio pagalbą Afganistano karo in-validams, vadovas Aleksandr Litvi-nenka ir kiti.

Iš viso apdovanojimo iškilmėse dalyvavo apie šimtą Antrojo pasauli-nio karo ir Afganistano karo vetera-nų bei įvairių organizacijų atstovų.

„Šiandien visiems mums reikš-minga diena, prieš 66 metus 3-iojo Baltarusijos fronto kariai išlaisvino Lietuvos sostinę iš nacių grobikų. Vil-niaus išlaisvinimas – viena iš pergalių Antrajame pasauliniame kare, kuri išaukštino mūsų šalį, sutelkė ir už-grūdino mūsų tautą ir todėl dabar mes galime gyventi ir kurti. Visada prisiminsime, kokia kaina buvo iško-vota pergalė ir gerbsime žuvusiųjų atminimą“, – sakė Jevgenij Minakov.

Susirinkusieji kartojo Rusijos už-sienio reikalų ministerijos pareiški-mą apie tai, kad šiuolaikinė Rytų Eu-ropa, įskaitant ir Lietuvą, mėgina „perrašyti istoriją“ ir Sovietų Sąjun-gos vaidmenį pergalės prieš hitlerinę Vokietiją kontekste.

„Negalima nepaminėti, kad pa-skutiniu metu pastebimos pastangos perrašyti Antrojo pasaulinio karo is-toriją, sumažinti lemiamą Sovietų Sąjungos vaidmenį Trečiojo Reicho sutriuškinime, reabilituoti nacizmą. Tai šventvagystė ir žmonių, išgelbė-jusių pasaulį nuo nacių vergystės, at-minimo išniekinimas. Esu tikras, kad Lietuva niekada nepamirš I. Černia-chovskio įsakymo išvaduoti Vilniaus centrą be artilerijos. Senamiestyje iš-likusių architektūros kūrinių grožis apmokėtas rusų ir lenkų karių gyvy-bėmis“, – pabrėžė J. Minakov.

Renginyje veteranams buvo įteikti garbės raštai ir atminimo me-daliai „65 pergalės 1941–1945 m. Antrajame pasauliniame kare me-tai“. Apdovanojimai buvo įteikti ir Vilniaus kariniam istoriniam susi-vienijimui „Pamiršti kariai“, kuris neseniai pasiūlė perlaidoti 21 sovietų kario palaikus Vilniaus Antakalnio kapinėse. Taip pat buvo įvertinta Slavų gailestingumo fondo veikla, ku-ri buvo apdovanota, už „renginių, skirtų paminėti 65 metų pergalės Antrajame pasauliniame kare jubi-liejų, organizavimą ir rūpinimąsi ve-teranais“.

Vilniuje susirinko Lietuvos garbės konsulai

Atkelta iš 1 psl. bendra-darbiavimo skatinimui.

Šalies vadovės teigimu, aktyvi garbės konsulų veikla yra didelė pa-rama valstybei. Ji įvertino didelius garbės konsulų nuopelnus atstovau-jant mūsų valstybei ir pristatant mū-sų šalies kultūrą, ekonomiką, švieti-mo ir investicinius projektus.

„Europą užgriuvę ekonominiai sunkumai privertė ir Lietuvą imtis užsigulėjusių namų darbų – būtinų socialinės sistemos, švietimo, ener-getikos ir kitų sričių pertvarkų. Gali-me didžiulis, kad savo problemas pajėgiami spręsti patys, o mūsų tarp-tautiniai partneriai tai vertina ne tik aukštesniais balais, bet ir investuoja mūsų šalyje“, – sakydama sveikinimo kalbą pabrėžė D. Grybauskaitė.

Valstybės vadovė padėkojo Lie-tuvos garbės konsulams už pastangas ir paramą lietuviams, gyvenantiems užsienyje, ir sakė tikinti, kad jie ir to-liau prisidės prie kultūrinių ryšių stiprinimo, padėsiančio išsaugoti lie-tuvių atokiausiose pasaulio kampe-liuose.

Užsienio reikalų ministras Aud-ronius Ažubalis Lietuvos garbės kon-sulų suvažiavimo dalyvius paragino padėti ieškoti informacijos apie už-sienio šalių rinkas Lietuvos ekspor-tuotojams ir pristatyti verslo sąlygas Lietuvoje galimiems investuotojams.

„Labai vertintume, jeigu galėtu-mėte pasidalinti informacija apie pa-tekimo į rinką galimybes ir prekybos sunkumus jūsų šalyse, panaudodami savo įtaką ir tarpininkaudami padėti Lietuvos eksportuotojams užmegzti rei-

kalingus ryšius vietos valdžios ir verslo sluoksniuose bei vietoje spręsti kylan-čias problemas“, – sakė ministras.

Pasak jo, aktyvus garbės konsulų bendradarbiavimas su Lietuvos val-džia ir verslu padės pasiekti strategi-nius Vyriausybės tikslus: iki 2015 m. paversti Lietuvą Šiaurės Europos pa-slaugų centru ir iki 2020 m. – Šiaurės Europos inovacijų centru.

A. Ažubalio teigimu, garbės kon-sulai tampa svarbia parama Lietuvos ambasadoms užsienyje, kurioms tau-pant lėšas buvo sumažintas finansavi-mas. Jis taip pat pabrėžė garbės konsulų vaidmenį užtikrinant kon-sulinę pagalbą Lietuvos piliečiams užsienyje, ypač krizių atvejais.

Vilniuje vykstančio suvažiavimo dalyviai susitiks su Lietuvos verslo konfederacijos/ICC Lietuva, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lie-tuvos verslo darbdavių konfederacijos ir kitų verslo organizacijų atstovais bei lankysis Šiauliuose, Alytuje, Pri-e-nų ir Tauragės rajonuose, kur susi-tiks su vietos verslininkais, susipa-žins su sėkmingai dirbančių įmonių veikla ir investavimo galimybėmis re-gionuose.

Šiuo metu Lietuva turi 166 gar-bės konsulus 74 šalyse. Daugiausiai jų yra JAV – 16, Italijoje – 9, Vokieti-joje, Švedijoje, Danijoje ir Lenkijoje – po 6 Lietuvos garbės konsulus. Gar-bės konsulų suvažiavimai Vilniuje rengiami kas trejus metus. Pirmasis vyko 2001 metų rudenį, antrasis – 2004 metų vasarą, trečiasis – 2007 metų vasarą.



Vilnius, liepos 14 d. (ELTA) – Liepos 14–18 dienomis Lietuvos bėgimo mėgėjų sąjunga rengia istorinį pagarbos bėgimą „Griunvaldas-Vilnius“. Bė-gikai, iš „Žalgirio“ mūšio lauko į specialią estafetės lazdele paėmę po žiups-nelį protėvių krauju sulaistytos žemės ir kas 10 km perduodami ją iš rankų į rankas, atbėgs į Vilnių, prie Karaliaus Mindaugo paminklo, ir perduos ją Nacionaliniam muziejui. Bėgikai palydėti sostinės Arkikatedros aikštėje.

ELTA nuotr.

Nuogaustaujama, kad pristigs informacinių ir ryšių technologijų specialistų

Vilnius, liepos 14 d. (ELTA) – Lietuvos ir tarptautinėje rinkoje yra didelė aukštos klasės informacinių ir ryšio technologijų specialistų paklau-sa, kuri ateityje tik didės, teigė švieti-mo ir mokslo viceministrė Nerija Pu-tinaitė. Informacinių ir ryšių techno-logijų įmonės vienijančios sąjungos „Infobalt“ vadovai netgi išsakė nuogaustavimą, ar, į Lietuvą atėjus dide-lėms ir patrauklioms užsienio bendrovėms, šalis nepristigs kvalifikuotų darbuotojų.

Siekdama didinti tokių specialy-bių patrauklumą Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) siūlo ne vien jau-nimui, bet ir vyresniems suteikti mo-kymosi galimybes, kai kartu su spe-cialybės diplomu įgyjama ir papildoma kvalifikacija. Į šiuos procesus kviečiami įsitraukti ir būsimi darbda-viai, kurie turėtų prisidėti prie studi-jų programų sudarymo, atnaujinimo, kvalifikacijos reikalavimų paruošimo.

Pasak ŠMM specialistų, atnauji-

nus bendruosius reikalavimus studi-jų programoms ir kai kurias studijų programas jau pataisius, gabiam jau-nimui sudarytos palankesnės sąlygos rinktis informacinių ir ryšio techno-logijų specialybes. Šių kvalifikacijų specialistus aukštosios mokyklos gali ruošti ne tik per įprastas bakalauro studijų programas universitetuose ar kolegijose. Aukštosios mokyklos taip pat gali sudaryti sąlygas studentui šalia pagrindinio dalyko informatiką studijuoti kaip gretutinį ir už tai teik-ti gretutinį laipsnį.

ŠMM numato skirti lėšų studen-tų praktikoms ir moksleivių profesio-nio informavimo sistemai, per nefor-maliojo švietimo sistemos keitimą su-daryti sąlygas moksleiviams gilintis į informacines ir ryšio technologijas ne pamokų metu. Pernai į informatiką ir informatikos inžineriją priimta 2,000 pirmakursių, iš jų 1,500 studijas fi-nansuoja valstybė.

Dauguma jaunuolių į gimtinę grįžti neplanuoja

Vilnius, liepos 14 d. (BNS) – 33 proc. jaunimo dėl studijų ar šeimy-ninių aplinkybių išvyko iš mažesnės gyvenamosios vietovės į didesnę, iš jų 70 proc. neketina grįžti, rodo tyri-mas.

Jaunimo vidinė migracija didė-jant ekonominės plėtros skirtumui tarp atskirų regionų yra viena iš te-mų, apžvelgiamų Ilgalaikės jaunimo politikos 2010–2018 metų strategijos projekte. Dokumente teigiama, kad ekonominio išsivystymo skirtumai regionuose skatina jaunimo migraci-ją, kaimo nykimą, jaunų specialistų trūkumą regionuose.

Strategijos projekte pateikti tyri-mo duomenys rodo, kad bent trum-pam į užsienį išvykti dirbti norėtų apie 67 proc. jaunuolių, 78 proc. jau-nimo tvirtino turintys pažįstamų, gi-minių ar draugų, dirbančių užsienyje. Strategijos projekte, be kitų klausi-mų, aptariamas jaunimo judrumas pabrėžiant narystės Europos Sąjun-goje (ES) privalumus ir judėjimo ša-lies viduje problemas.

„Bevizis režimas, žemų kaštų oro bendrovių veikla, Lietuvos transpor-to sistemos išiliejimas į europinį transporto tinklą bei įvairios Europos kelionių nuolaidų sistemos jaunimui itin palengvino stažuotių, mokymosi

kitose ES šalyse bei keliavimo gali-mybes jaunimui“, – teigiama doku-mente.

Strategijos projekte kritiškai at-siliepiama apie Lietuvos jaunimo sveiką gyvenseną, kalbama apie psi-chologinį nesubrendimą kritiškai vertinti informaciją, kas esą lemia neatsakingą seksualinį elgesį anksty-vame amžiuje, padidėjusį nusikalsta-mumą ir priklausomybę nuo narkoti-nių medžiagų, alkoholio, rūkalų. Taip pat atkreipiamas dėmesys į nepakan-kamai išplėtotą neformalųjį ugdymą.

Strategijoje užsibrėžta iki 2018 metų padvigubinti jaunimo įdarbini-mą pagal profesinę kvalifikaciją, taip pat 21 kartą sumažinti jaunimo nuo 15 iki 29 metų emigraciją iš šalies (nuo 1,07 proc. 2009 m. išvykimą deklaravusių tokio amžiaus žmonių iki 0,05 proc. 2018 m.). 14–29 metų jaunimo, įtariamo padarius nusikals-tamą veiką, skaičių per tą patį laiko-tarpį strategija užsimoja sumažinti beveik tris kartus – nuo daugiau kaip 29,000 2009 m. iki 10,000 2018 m. Tarp strategijoje numatytų tikslų yra ir siekis sukurti bei įdiegti jaunimo vadovų ugdymo sistemą Lietuvoje. Atvirų jaunimo centrų ir erdvių skai-čius nuo 12, veikusių 2009 m., per de-šimtmetį turėtų padidėti iki 350.

Aplankykite
www.draugas.org



Pasaulio naujienos

Irano mokslininkas išvyko iš JAV

Washington, DC, liepos 14 d. (BNS) – Iranietis branduolinės fizikos mokslininkas, kuris pasirodė Washington, DC praėjus daugiau nei metams po to, kai, kaip tvirtina Teheranas, buvo pagrobtas amerikiečių žvalgybos agentų, vyksta į gimtinę, pranešė Irano užsienio reikalų ministerija.

„Pastangos, kurių ėmėsi Irano Islamo Respublika, ir Pakistano ambasados Washington bendradarbiavimas atvėrė kelią Shahram Amiri išvykti iš JAV ir keliauti į Iraną“, – sakė ministerijos atstovas spaudai. Pasak atstovo spaudai, Sh. Amiri vyksta į „trečiąją šalį“, iš kurios tęs kelionę į Iraną.

Saudo Arabijoje pernai gegužę dingęs Sh. Amiri liepos 13 d. pasirodė šiitiškai respublikai atstovaujančiame Washington. Irano pareigūnai ilgą laiką tvirtino, kad Sh. Amiri pagrobė Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) agentai. Washington griežtai paneigė šį kaltinimą.

„Sh. Amiri veiksmai – jo vaizdo įrašai ir atvykimas į Irano valdomą padalinį Pakistano ambasadoje – aiškiai rodo tai, kad jis JAV buvo laikomas ne prieš savo valią. Jis atvyko čia savo valia, gyveno ir taip pat savo valia nusprendė grįžti į Iraną“, – teigia amerikiečių pareigūnai.

Birželį buvo pasirodžiusi prieštarai vertinama vaizdo informacija apie galimą mokslininko buvimą vieta. JAV atmetė bet kokius kaltinimus, kad yra prisidėjusios prie Sh.

Amiri dingimo.

Irano žiniasklaida skelbia, kad Sh. Amiri dirbo tyrinėtoju Teherano universitete, tačiau kai kuriuose pranešimuose teigiama, kad jis dirbo šalies atominės energijos organizacijai ir turėjo daug žinių apie šalies branduolinę programą.

„ABC News“ kovą pranešė, kad mokslininkas paliko tėvynę ir padėjo CŽV, atskleidamas vertingos informacijos apie Irano branduolinę programą. Tačiau liepos pradžioje Teheranas paskelbė turįs įrodymų, kad Sh. Amiri laikomas Jungtinėse Valstijose. Tokie pareiškimai sutapo su pasirodžiusiomis vaizdajuostėmis, vienoje kurių Sh. Amiri tariamai teigia, kad jis buvo pagrobtas, kitoje – kad laisvai gyvena Arizona valstijoje, o trečioje – kad paspruko nuo savo pagrobėjų.

Anot buvusio BBC korespondento Teherane Jon Leyne, Teherano versija pasitvirtina dėl pastarųjų įvykių Washington. Jo teigimu, staugus Sh. Amiri dingimas yra didelis smūgis JAV žvalgybos agentūroms ir gali sukelti dar didesnę santykių atšalimą.

Irano padalinys yra Pakistano ambasadoje Washington, DC, tačiau valdomas Teherano. JAV nutraukė diplomatinis santykius su Iranu netrukus po 1979 metų islamiškosios revoliucijos. Amerikiečių pareigūnai negali įžengti į Irano diplomatinį padalinį Pakistano ambasadoje, tačiau gali neleisti Sh. Amiri iš jo išvykti.

Rumunijos prezidentas teigia nieko nežinantis apie CŽV kalėjimus jo šalyje

Vilnius, liepos 14 d. (BNS) – Vilniuje viešintis Rumunijos prezidentas Traian Basescu tvirtino nieko nežinantis apie Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimus jo šalyje.



„Mes neturime tikslų duomenų apie šią istoriją“, – per spaudos konferenciją sakė Rumunijos prezidentas T. Basescu.

ELTA nuotr.

Apie Rumunijoje bei Lenkijoje slapčiai kalintus JAV žvalgybos pareigūnų sulaikytus įtariamuosius terorizmu pranešta gerokai anksčiau, nei šioje istorijoje paminėta Lietuva.

Europos Tarybos Parlamentinė

Asamblėja 2007 metais patvirtino šveicarų parlamentaro Dick Marty parengtas tyrimo išvadas, jog labai tikėtina, kad slapsti CŽV centrai veikė Lenkijoje ir Rumunijoje. Šių šalių vyriausybės to niekada nepatvirtino.

„Lenkijoje ir Rumunijoje 2007 metais mes galėjome įvardyti po 4 asmenis, kurie, mūsų nuomone, aktyviai dalyvavo šioje sistemoje ir žinojo, kas vyksta jų šalyse. Kalbant apie Lietuvą, mes dar nesame pasiekę šio taško, bet aš turiu stiprias prielaidas, jog poreikio žinoti sistema siekė toliau nei dalyvavusių šalių slaptosios tarnybos – iki politiškai atsakingų asmenų srities“, – sakė kovo mėnesį Vilniuje viešėjęs ET tyrėjas Gavin Simpson.

Lietuvos Seimas sausį patvirtino parlamentinio tyrimo išvadas, kad Valstybės saugumo departamentas (VSD) buvo gavęs CŽV prašymą įrengti patalpas, tinkamas sulaikytiems asmenims laikyti, ir tokios patalpos buvo įrengtos, tačiau nenustatyta, ar jose laikyti terorizmu įtariamai asmenys.

Kad netoli Vilniaus 2004–2005 metais veikė slapta Jungtinių Valstijų CŽV kalėjimas įtariamiesiems teroristams laikyti, praėjusių metų rugpjūtį pranešė JAV televizija „ABC News“. Jame teigta, kad Lietuvoje galėjo būti kalinti ir kankinti aštuoni terorizmu įtariamai asmenys. Aukščiausiu tuometiniai Lietuvos vadovai neigė žinoję apie tokį kalėjimą.

EUROPA

BELFASTAS

Šiaurės Airijos sostinėje Belfaste trečią kartą iš eilės kilo riaušės. Smurtauojantys demonstrantai iš katalikų gyvenamų miesto kvartalų apmėtė policininkus Molotovo kokteiliais, akmenimis ir buteliais. Buvo paleisti ir keli šūviai, apie sužeistuosius duomenų nėra. Policijos pareigūnai prieš demonstrantus panaudojo vandens patrankas. Protestus Šiaurės Airijoje sukėlė tradicinės protestantų Oraniečių ordino eitynės.

RYGA

Latvijos ir Rusijos santykiai pastaruoju metu ėmė gerėti ir dėl to artimiausiu metu bus pasirašytos kelios tarpvyriausybinių sutartys, teigė Latvijos ministras pirmininkas Valdis Dombrovskis. Jis pridūrė, kad sutartys gali būti pasirašytos per Latvijos prezidento Valdis Zatlers viešnagę Rusijoje. V. Dombrovskis pažymėjo, kad ekonominio bendradarbiavimo stiprinimas su Rusija yra „naudingas“ Latvijai.

VARŠUVA

Buvusio Lenkijos prezidento Lech Kaczynski brolis dvynys Jaroslaw Kaczynski pareiškė, kad Lenkijos vyriausybė netiesiogiai kalta dėl lėktuvo nelaimės prie Smolensko, praneša lenta.ru su nuoroda į leidinį „Slowo Niezalezne“. Iškart po lėktuvo avarijos J. Kaczynski pareiškė Lenkijos užsienio reikalų ministrui, kad nelaimė įvyko dėl to, jog vyriausybė nenorėjo nupirkti modernesnio lėktuvo šalies vadovo reikmėms. Oficialus avarijos priežasčių tyrimas tebevyksta, tačiau manoma, kad nelaimė įvyko dėl pilotų klaidos.

KIJEVAS

Nuo šių metų rugpjūčio 1 d. dujų kaina buitiniams vartotojams Ukrainoje padidės 50 proc., skelbia Ukrainos naujienų agentūra UNIAN. Pasutinį kartą dujų kaina Ukrainoje buvo didinama 2008 metų pabaigoje. Tuomet dujos pabrango 35 proc. Dujų kainos didinimas yra viena iš sąlygų, kuriai esant Tarptautinis valiutos fondas skirs Ukrainai paskolą.

PARYŽIUS

Prancūzijos parlamento žemieji rūmai patvirtino įstatymo projektą, draudžiantį musulmonų moterims viešai dėvėti visą veidą dengiančius gobtuvus. Projektą palaikė prezidento Nicolas Sarkozy dešiniųjų dauguma, o socialistai ir komunistai per balsavimą susilaikė. Aukštesnieji Senato rūmai dėl šio įstatymo balsuos rugsėjo mėnesį.

Prancūzijos žiniasklaida paviešino naujus kaltinimus į skandalą įsivėlusiam darbo ministrui Eric Woerth. Dviejuose šalies leidiniuose rašoma, kad ministras neva už žemesnę nei rinkos kainą pardavė vienam savo pažįstamam valstybei priklausiusi hipodromą.

BERLYNAS

Vokietijoje atliktos kratos trylikoje Šveicarijos banko „Credit Suisse“ padalinių, kurių darbuotojai įtariamai padėjo klientams išvengti mokesčių. Šių metų vasarį Vokietijos mokesčių tarnyba nusipirko kompaktinę plokštelę, kurioje neva yra duomenys apie 1,100 turtingų vokiečių. Teigiama, kad valdžia už plokštelę sumokėjo maždaug 2,5 mln. eurų. Plokštelėje buvę duomenys rodo, kad minėto Šveicarijos banko sąskaitose buvo laikoma apie 1,2 mlrd. eurų nedeklaruotų lėšų.

AZIJA

DELIS

Pakistano žvalgybos agentūra kontroliavo ir koordinavo 2008 metų teroristinius išpuolius Mumbajuje, pareiškė Indijos vidaus reikalų ministras. Kol kas tai pats atviriausias Indijos kaltinimas Pakistanui dėl išpuolių, per kuriuos žuvo mažiausiai 166 žmonės.

JAV

NEW ORLEAN

Šešiems JAV New Orlean miesto policijos pareigūnams pateikti kaltinimai dėl mirtinų šūvių į civilius ant tilto, mieste pražūsus viesului „Katrina“. Keturi policininkai tariamai šaudė į neginkluotus žmones ant Danziger tilto. Per įvykį 2005 metais du žmonės žuvo, 4 buvo sužeisti. Du inspektoriai yra kaltinami bandymu padėti keturiems pareigūnams per vykdytą įvykio tyrimą ir nuslėpti įvykio aplinkybes.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Air Freight

Auto Export

Trucking

Small Packages

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363



Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El.paštas: nausediene@aol.com

VASAROS VALGIS – ĮDARYTOS DARŽOVĖS

Vasara – metas, kai sulaukiame šviežių ir gardžių sodo ir daržo gėrybių. Pats metas jomis pasinaudoti. Įdarytos daržovės – tai lengvas ir sveikas maistas, kuriuo galima palepinti savo namiškius.

Ir šventei, ir kasdieniniam stalui

Išradingai paruošti įdarytų daržovių patiekalai papuošia ir šventinį, ir kasdieninį stalą. Įdaryti galima įvairiausias daržoves: vasarą – agurkus, paprikas, pomidorus, aguročius (sweet melon), cukinijas, patisonus, rudeniop – baklažanus, svogūnus, grybus, burokėlius, kaliaropes, ropes ir t. t. Patiekti įdarytas daržoves tinka ir karštas, ir kaip šaltą užkandį. Joms pagardinti tiks įvairūs pikantiški šalti padažai. Jeigu įdarytos daržovės troškinamos orkaitėje, į kepimo indą nereikėtų pilti pernelyg daug aliejaus ar skysto padažo – pakaks daržoves tik apšlakstyti. Vasarą galima gaminti ir įdarytų daržovių mišinius: tuo pačiu įdaru įdaryti ir kepti pomidorus, paprikas, baklažanus, cukinijas. Kai kurias daržoves galima patiekti termiškai neapdorotas – tiesiog kaip salotas ar užkandį. Tam puikiai tinka pomidorai, agurkai, paprikos ir kt. daržovės.

Tarsi sukurti įdarams...

Vienos iš dažniausiai įdarinėjamų daržovių yra aguročiai, cukinijos ir patisonai. Visos jos gali būti vadinamos dietinėmis daržovėmis, nes tinka ir vaikams, ir vyresnio amžiaus žmonėms, ir sergantiems virškinamojo trakto bei žarnyno ligomis. Tiesa, čia jau derėtų pasirinkti tinkamą įdarą.

Įdarinėti labiausiai tinka jaunos daržovės. Aguročiai ir cukinijos gali būti įdarinėjami pikantiškesniais įdara, nes jie nėra kvapūs. Tačiau įda-

rytos šios daržovės atskleidžia tikrąjį savo žavesį. Įdarinėdami aguročius ar cukinijas ruošiams juos atsižvelgdami į dydį. Mažas cukinijas pakanka perpjauti per pusę išilgai ir išskobti sėklas. Didesnes daržoves reikia supjaustyti nedideliais gabalėliais ir išgremžti dalį sėklų taip, kad gabalėliai taptų panašūs į stiklinaites. Senesnių aguročių ir cukinių visiškai susiformavusias ir sukietėjusias sėklas bei aplink esantį minkštimą reikia išimti visai. Tuomet į jas dedamas įdaras. Viršų siūloma pabarstyti džiovėšiais – tuomet įdaras geriau laikosi ir kepant ar troškinant neišbėga sultys. Įdarinėjant jaunos, nedidelio skersmens patisonus reikia nupjauti viršūnėlę ir išskobti dalį minkštimo. Taip paruoštus patisonus prieš užpildant juos įdaru ir kepant patariama apvirti pasūdytame vandenyje. Aguročius labiau tinka troškinti, patisonus – apvirus kepti, o cukinijos skanios ir troškintos, ir keptos.

Neišrankiausia daržovė

Įdarinėti labai tinkami ir mažesni šių daržovių giminaičiai – agurkai. Anksčiau buvo manoma, kad ši daržovė nėra labai vertinga, mat 95 proc. agurko masės sudaro vanduo. Tačiau dabar jau žinoma, kad vaisiuose ir daržovėse esantis vanduo yra itin vertingas, nes jį destiliuoja pati gamta. Be vandens agurkuose yra baltymų, cukraus, vitaminų, eterinių aliejų, ląstelienos, fermentų. Agurkai turi daug mineralinių medžiagų ir mikroelementų: vario, cinko, geležies, jodo, mangano, kalio.

Kulinariiniu požiūriu agurkai žavūs tuo, kad gali būti derinami su visais produktais. Įdarinėti tinka visų dydžių agurkai. Tačiau jei jie nebus termiškai apdorojami, tuomet geriau rinktis nedidelius jaunos agurkus, nes jie yra ir skanesni, ir maistingesni nei dideli ir peraugę. Be to, įdarinėti galima ne tik šviežius, bet ir raugintus ar marinuotus agurkus.

Įdarinėjamų agurkų žievelę galima labai plonai aplupti figūriniu peiliu, paliekant siaurus odelės ruoželius. Tada nupjauti agurko galiukus, perpjauti agurkus išilgai ir išgremžti sėklynus. Tam, kad agurkų puselės negriūtų, reikia labai plonai nupjauti jų nugarėlę. Jei naudojate ilgavaisius agurkus, juos patogiau pjaustyti skersai gabaliukais. Tuomet iš kiekvieno gabaliuko reikia išimti 2/3 sėklų, taip suteikiant agurkams dubenėlio formą. Prieš dėdami į agurkus pasirinktą įdarą visada nupilkite susidariusias sultis, nes agurkai jų išskiria daug.

Paįvairinimui – pomidorai

Įdara, paįvairinti galime ir pomidorus. Ši visiems žinoma daržovė kilusi iš Amerikos, užkariavo visų širdis ir daržus. Pomidorai skanūs, maistingi, žadina apetitą, turi įvairių vertingų medžiagų. Juose daug vita-

mino C ir karoteno, nemažai B grupės vitaminų (B1, B2, PP). Kaip ir daugelis kitų vasaros daržovių, pomidorai sukaupia nemažai mineralinių medžiagų, garsėja kaip kalio šaltinis. Todėl jie ypač naudingi širdininkams. Nemažai juose kalcio, fosforo, magnio, geležies, vario, cinko, jodo, fluoro, kobalto.

Įdarytiems pomidorams ruošti reikia pasirinkti kietus vidutinio dydžio vaisius, nupjauti jų viršūnėlę, išskobti sėklas ir būtinai išpilti sultis. Įdarytus pomidorus galima pridengti nupjauta viršūnėle ir ją papuošti žalumynais, majonezu, sviesto taške liais. Galima ir neuždengti. Tuomet įdaras dedama su kaupeliu ir jis papuošiamas žalumynais. Labai puošniai atrodo ir vadinamosios pomidorų „tulpės“, kai pomidoras kryžmai kelis kartus įpjaujamas iki pusės. Tada praskleidžiami susidarę „lape liai“, išgremžiamas minkštumas ir pridedama įdaras. Galima pomidorus pjauti ir per pusę, kiekvienos puselės kraštus išpjaujant dantyta linija.

Kelios paprikos – šimtai patiekalų

Ypač daug skanių patiekalų galima pagaminti iš paprikos. Su įdara, jas valgyti galima ir žalias, ir keptas, ir troškintas. Paprikose gausu angliavandenių, baltymų, organinių rūgščių, eterinių aliejų, mineralinių medžiagų. Ypač jose daug įvairių vitaminų: C, B1, B2, B6, E, D ir kt. Paprikos yra bene didžiausias vitamino P šaltinis. Ruošiant paprikas maistui gerai išsilaiko vitaminai. Ypač mažai prarandama vitamino C, nes paprikose nėra jį skaldančio fermento. Be to, paprikose yra nemažai mineralinių medžiagų – kalio, geležies, magnio bei fosforo.

Paprikos puikiai dera su pomidorais, svogūnais, įvairiais žalumynais. Paprikas įdaryti galima labai įvairiai. Dažnai nupjaunama paprikos viršūnėlė su koteliu. Ji nukeliama tarsi dangtelis, kurį vėl bus galima uždėti. Kruopščiai išvalomas sėklynas ir vidus pripildomas įdaru. Paprikas galima pjauti ir išilgai per pusę, kiekvienai pusei paliekant pusę kotelio. Taip patiekalas atrodo puošniau.

Įdarų įvairumas

Priklausomai, ar mes ruošime karštą ar šaltą patiekalą, priklausys, koks turės būti įdaras. Šaltiems patiekalams tinka kimšti pomidorai, paprikos, galima naudoti ir jaunas šviežias cukinijas, agurkus. Įdarams paruošti imame virtus kiaušinius, karštą rūkymo žuvį, šprotus, virtą mėsą, kumpį, virtus ryžius ir t. t.

Grybais įdaryti pomidorai

Šiam patiekalui reikės 6 kietų mėsingų pomidorų.

Įdarui reikės: puodelio šviežių grybų, trupučio virtų ryžių, 8 oz maltos mėsos, 2 svogūnų, 1 morkos, 3 skiltelių česnako, įvairaus prieskonių mišinio, petražolių, 1 citrinos, fermentinio sūrio, maltų džiovėšelių ir šaukšto sviesto.

Nupjaukite pomidorų viršų, minkštimą išskobkite. Grybus, svogūnus ir morką supjaustykite šiaudeliais ir pakepinkite kartu su išskobtų pomidorų minkštimu. Išspauskite citrinos sultis, įberkite druskos, pipirų ir lėtai pakepinkite apie 10 min.

Į mėsą sudėkite smulkiai sukapotus česnakus, prieskonius, smulkiai sukapotas petražoles, gerai išmaišius 5 min. pakepinkite ir nuimkite nuo

ugnies.

Sumaišykite viską kartu. Šiuo įdaru prikimškite pomidorus, sudėkite juos į kepimo skardą, apiberkite sūriu ir 25 min. kepkite 350 F orkaitėje.

Vištiena ir ryžiais įdaryti agurkai

Šiam patiekalui reikės 2 ilgų arba 6 vidutinio dydžio agurkų.

Įdarui reikės: 1 puoduko virtų ryžių, 10 oz virtos ar rūkytos vištienos, 1 puodelio konservuotų kukurūzų, agurko minkštimo, 2 virtų kiaušinių, citrinos sulčių, petražolių ir krapų šakelių, 3 šaukštų majonezo.

Nuplautos ir nusausesintos agurkus supjaustykite apie 2–3 pirštų aukštumo gabalėliais. Aštriu peiliu išskobkite vidų, minkštimą palikdami įdarui. Dubenyje sumaišykite ryžius, kubeliais supjaustytą vištieną, kiaušinius, kukurūzus, susmulkintą agurko minkštimą, žalumynus ir majonezą. Pagardinimui įlašinkite citrinos sulčių, druskos ir prieskonių. Šiuo mišiniu įdarykite agurkus ir papuoškite žalumynais.

Įdarytos paprikos

Šiam patiekalui reikės 4 raudonų paprikų.

Įdarui reikės: 4 šaukštų fermentinio sūrio, 2 pomidorų, puodelio konservuotų ar šaldytų žirnelių (tik juos reikės atleisti ir nudžiovinti, tokie jie skanesni), puodelio kukurūzų (šaldytų arba konservuotų), 1 svogūno (nedidelio), citrinos sulčių ir 3 šaukštų majonezo. Jei norima, į šį įdarą dar galima įdėti susmulkintų virtų krevečių ar krapų lazdelių.

Fermentinį sūrį, pomidorus ir svogūnus supjaustykite kubeliais. Į juos suberkite žirnelius ir kukurūzus, įlašinkite citrinos sulčių, pagardinkite prieskoniais ir druska, viską gerai išmaišykite. Perpjautas, nuplautas ir nusausesintas paprikas perpjaukite per pusę, išimkite sėklas ir įdarykite paruoštu mišiniu.

Įdarytos paprikos su padažu

Šiam patiekalui reikės 4 vidutinių žalių paprikų.

Įdarui reikės: 1 sužiedėjusios bandelės, 1 svogūno, druskos, 1 sv maltos kiaušienos ar jautienos, baltųjų pipirų, 1 šaukštelio paprikos, 2 kiaušinių, skardinės konservuotų kukurūzų, šaukštų sviesto, puodelio mėsos sultinio, 1 šaukšto kaparėlių ir 1 šaukštelio krakmolo.

Paprikas perpjaukite pusiau. Bandelę išmirkykite šaltame vandenyje. Svogūnus smulkiai supjaustykite. Mėsą suminkykite su druska, baltaisiais pipirais, paprika, kiaušiniai, nuvarvintais kukurūzais ir nuspausta bandele. Įdarą sukrėskite į paprikas. Troškintuve ištirpinkite sviestą, uždegtas paprikas patroškinkite 5 minutes. Ant jų supilkite karštą sultinį ir virkite 30 minučių. Troškinio padažą pagardinkite grietine, citrinos sultimis ir kaparėliais, paskui sutirštinkite šaltame vandenyje išleistu krakmolu. Patiekite su biria ryžių koše.

Atminkite, kad pikantiški padažai labai pagyvina visas daržoves, ypač jie tinkami ruošiant cukinijas, aguročius. Tad panaudokime daugiau visokių prieskonių, citrinos sulčių. Tas ne tik skanu, bet ir sveika.

Parengta pagal
Rimą Marcinkevičienę



Upninkų bažnytkaimis
prie Šventosios upės

Klemensas Palaima

Nr. 1

Važiuodamas pro buvusį Upninkų kaimą prisimenu senas sodybas, kur gyveno žmonės, paskendę kasdieniniuose darbuose, džiaugsmuose, nelaimėse ir varguose.

Visi gyventojai buvo žemdirbiai, jie mokėjo dirbti žemę, auginti gyvulius ir maitintis sunkiai uždirbtu duonos kėsniau.

Upninkai buvo senų tradicijų kaimas, kuris bene paskutinis visoje apylinkėje išsikėlė į vienkiemius. Kaimo bendruomenė mokėjo švęsti šventes, kelti vestuves, krikštynas, o sekmadieniais pasimelsti bažnyčioje.

Šiame kaime išbuvaui iki 16 metų, todėl gerai prisimenu valstiečių gyvenimą, jų buitį ir tarpusavio bendravimą. Kai susipažinau su Upninkų kaimo kūrimosi istorija, nustebino jo garbinga praeitis. Tai mane paskatino parašyti leidinį (manau, paskutinį) apie išnykusio kaimo žmones.

Rašydamas šį leidinį jaučiau dvasinį ryšį su tais žmonėmis, kuriuos pažinojau, kurių aplinkoje užaugau ir įgijau specialybę. Mane skatino rašyti ir materialiai rėmė vaikystės draugas iš Upninkų kaimo Leonardas Utka, kuris gyvena Anglijoje, tačiau kasmet aplanko tėviškę ir jaučia didelę pagarbą šio kaimo žmonėms.

Šiuo leidiniu noriu pagerbti (kaip žemietis) Upninkų kaimo žmones, kurie savo asmeniniu gyvenimu ir gražiais pavyzdžiais padėjo man susiformuoti moralės ir etikos principus.

Autorius

Upninkų istorinė apžvalga

Upninkų kaimas įsikūręs tarp trijų upių: Neries, Šventosios ir Širvintos. Tai buvo tipiškas kaimas iki 1943 m., kol žemė nebuvo išdalinta į vienkiemius. Net ir tada, bažnytkaimio teisėmis kai kurie ūkininkai, persikėlę žemę į vienkiemius, prie senos sodybos pasilikę nedidelį (iki 0,5 ha) žemės sklypelį. Upninkų kaime buvo 12 sodybų. Visi trobesiai buvo mediniai, šiaudiniais stogais, o per vidurį kaimo ėjo kelias (ulyčia) iš abiejų pusių aptverta medine tvora.

Istoriniai šaltiniai Upninkus mini jau XV a. pirmoje pusėje, kai Kristino Astiko testamente paminėta, jog visą savo turtą jis palieka vaikams. Jo sūnus Radvila Astikas davė

pradžią garsiai bajorų Radvilų giminai. Vėliau Upninkai atiteko jo sūnui Mikalojui Radvilai, Trakų vaivada ir Lietuvos krašto maršalkai.

Upninkų praeitis sena. Manoma, kad čia gyveno žmonės dar prieš Kristaus gimimą. Senoliai pasakojo, kad čia buvo miestas, kurį karai ir gaisrai sunaikino. Teigiama, kad čia buvo daug bažnyčių, nors istoriniai faktai to nepatvirtina. Mano senelis Ignas Palaima pasakojo, kad buvusius keturios bažnyčios. Miestelis buvo išsidėstęs abiejose Šventosios pusėse ir sujungtas tiltu. Vienoje pusėje buvo 32, o kitoje – 22 sodybos.

Miestelėnai vertėsi žemdirbyste, bet buvo ir amatininkų: 2 kalviai, 2 siuvėjai, audėja, dailidė, kailiadirbiai.

Katalikų bažnyčią Upninkuose pastatė XV a. Radvilos, o naują – 1616 m. dvarininkas Šemeta.

Valdant Upninkus Gružauskams, buvo pastatyta reformatų bažnyčia, tačiau XVII a. ji sunyko.

1807 m. kilo gaisras ir sudegė dalis miestelio bei bažnyčia. Nors bažnyčią ir atstatė, tačiau po 1831 metų sukilimo ją uždarė.

Vėliau įvykęs antras gaisras Upninkuose sunaikino visus gyvenamuosius namus ir bažnyčią. Išliko tiktai dvaro akmeninis svirnas. Tada dvarininkas jį padovanojo bažnyčiai. Parapijiečiai uždengė stogą ir vėl kunigas galėjo laikyti pamaldas. Stogas buvo netvirtas ir po 20 metų ilūžo lubos. Už tai buvo areštuotas kunigas ir daugiau valdžia neleido skirti kunigo. Buvo sujungta Veprių – Upninkų parapijos ir bažnyčios turtas išvežtas į Veprius. Tada upninkiečiai prašė vyskupą Motiejų Valančių, kad padėtų atstatyti Upninkų parapiją. Buvo leista kas antrą sekmadienį laikyti šv. Mišias Upninkuose. Nenumo upninkiečiai, rašė prašymą vyskupui, ir po 40 metų buvo leista atstatyti Upninkų parapiją. Bažnyčią atstačius, pastatyta klebonija, špitolė ir kiti ūkiniai trobesiai. Labai daug prisidėjo naujai paskirtas kunigas Vėlūtis. Jis įsteigė Blaivybės draugiją. Jam kunigaujant Upninkuose pastatyta mokykla. 1920 metais į Upninkus atvyko kunigas Mykolas Levčikas (mano dėdė), kuriam teko išspręsti bažnyčios žemės valdos klausimus. 1925 m. parapiją perėmė Feliksas Paškonis, o po jo ilgus metus tarnavo kunigas Juozas Šereiva.

Bus daugiau.



Upninkų bažnyčia.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

ŽALGIRIO MŪŠIO PERGALĖS DIENĄ

DŽIAUGSMINGAI SVEIKINAME KIEKVIENĄ LIETUVĮ,
GYVENANTĮ BET KURIAME PASAULIO KRAŠTE!

ŠVENČIANT ŽALGIRIO MŪŠIO 600 METŲ JUJIBILIEJŲ
SEMKIMĖS STIPRYBĖS IŠ GARBINGOS PRAEITIES:
LAIKYKIMĖS IŠDIDŽIAI, KOVOKIME NARSIAI IR
UŽTIKRINKIME LIETUVOS ATEITĮ ATEINANTIEMS
600 METŲ!

JAV LB KULTŪROS TARYBA

*Dar yra laiko sudalyvauti Žalgirio mūšio konkurse
žr. www.zalgiromusis.com

POLITINĖS KORUPCIJOS VASARA:
PASKUTINĖS PROGOS

Atkelta iš 3 psl. kaip žmogus iš savo darbo patirties žinantis, kaip atrodo korupciniai sprendimai, bet kaip visuomenės atstovas. Tokiu būdu kompromituojama pati visuomenės idėja, kuriai buvo galima prikišti daug ką: neorganizuotumą, susiskaldymą, asmenines ambicijas, bet tik ne korupciją.

Atsiradus Zuoko judėjimui, ir premjeras Andrius Kubilius pasijuto tvirčiau, nepalaikydamas siūlymo leisti dalyvauti visuomeninėms organizacijoms rinkimuose į savivaldybes, tapusias partijų ir atskirų politikų gerovės šaltiniu. Mat šių organizacijų finansai nėra gerai prižiūrimi. O partijų finansai ar prižiūrimi? Reikėtų įvesti griežtą finansų priežiūrą ir partijoms bei jų vadovams, o taip pat pažiūrėti, iš kur lėšos tokių judėjimų ir jų vadovų sąskaitose. Kol kas šios priežiūros trūksta.

(...)
Ar nereikėtų prieš išsiskirstant

vasaros atostogoms, aukščiausiai šalies valdžiai, teisėsaugos, specialiųjų tarnybų vadovams numatyti priemonės, kaip būtų galima kirsti dar šią vasarą politinei korupcijai įvairiuose lygiuose. Tuo metu, kai kiti aukšti pareigūnai galvoja, kad jų tamsių darbų niekas nematys.

Tada, kaip iš gausybės rago nekiltų norai statyti Gugenheimo muziejų, keisti bendroves, aptarnavusias miestą ar net turgaus valdžią, gauti dar milijardą energetikai ir t.t. Įvairių lygių valdžia Lietuvoje jau pasirengė įsisavinti didelius pinigus. Bet ar nauja šalies teisėsaugos valdžia pasiruošusi užkirsti kelią tam, kad milžiniškos lėšos vėl nepratekėtų pro kiauras valstybės kišenes?

Sutrumpinta
Delfi.lt

Alvydas Medalinskas – politikos apžvalgininkas, Liberaldemokratų partijos narys, visuomeninis veikėjas.

Maria ir Vytautas V. Šeštokas, gyvenantys Beverly Hills, CA, pratęsė laikraščio prenumeratą ir kartu paaukojo „Draugui“ 50 dol. auką. Esame labai dėkingi.

Jaunimo centro (Moterų klubas), Chicago, IL, paaukojo „Draugo“ leidybai 40 dol. auką. Nuširdžiai dėkojame.

Irena ir Brutenis L. Veitai, gyvenantys Milton, MA, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą bei paaukojo 100 dol. Labai ačiū už dosnią auką.

Talentingo akordeonisto koncertai

Šių metų liepos 8 d. – 11 d. LR Generalinis konsulas Čikagoje pakvietė muzikos mylėtojus į jaunojo akordeonisto Martyno Levickio koncertus, skirtus Lietuvos Valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo – dienai paminėti.

Bendradarbiaujant su Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga (ŠALSS) bei KFAR Žydų menų centru (KFAR Jewish Arts Center) liepos 8 d. buvo surengtas Martyno pasirodymas Chopin Theater. Čikagos miesto šiaurės vakarinėje pusėje įsikūrusiame teatre pristatomi pačių įvairiausių tautų menininkai – aktoriai, muzikantai, dainininkai, jame vyko ir lietuvių aktorių monospektakliai. Teatras išsiskiria savo originaliu jaukiu interjeru, atpalaiduojančia kameringa atmosfera. Muzikan-

tas džiaugėsi turėdamas galimybę pasirodymų ciklą pradėti būtent tokioje aplinkoje. Savo pirmiesiems šiais metais klausytojams akordeonistas atliko valandą trukusią devynių kūrinų programą, kurioje buvo klasikinių ir originalių kūrinių, taip pat muzikinė pjesė, tango bei žydiškų tautinių melodijų rinkinys. Klausytojai liko sužavėti, kai kurie jų sugrįžo ir į kitus Martyno koncertus Čikagoje.

Liepos 9 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Lietuvos Valstybės dienos proga vyko retrospektyvinė menininkės Ann Radville-Grimmer darbų paroda bei Martyno Levickio koncertas. Gausiai į renginį susirinkusius žmones pasveikino muziejaus vadovas, LR garbės konsulas JAV Stanley Balzekas Jr. Menininkės

duktė Margot Grimmer papasakojo apie savo mamos kūrybą ir biografiją. LR generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė pasveikino visus valstybinės šventės proga ir pristatė jaunąjį atlikėją Martyną. Šiltai jį pasitikusiai, o po koncerto plojimų nešykstėjusiai publikai akordeonistas dar pagrojo ir savo paties sukurtą klasikinę imitaciją akordeonui.

Trečiasis M. Levickio pasirodymas įvyko liepos 10 d. Wisconsin universitete, Madison mieste. Generaliniam konsulatui bendradarbiaujant su Madison-Vilnius susigimimavusių miestų komitetu bei universiteto „Center for Russia, East Europe, and Central Asia“ (CREECA) centru akordeonisto koncertas buvo surengtas University of Wisconsin Menų fakulteto patalpose. Pasiklausyti lietuvių atlikėjo muzikos susirinko Madison Lietuvių Bendruomenės nariai, vasaros intensyvaus lietuvių kalbos kurso studentai bei miesto gyventojai. Po koncerto klausytojai plojo stovėdami, o vėliau pakvietė Martyną pabendrauti ir naudotosi proga tobulinti įgūdžius kalbėti lietuviškai.

Paskutinis M. Levickio pasirodymas įvyko liepos 11 d. Pasaulio lietuvių centro sodelyje, Lemonte, kur minint Valstybės dieną JAV Lietuvių Bendruomenės Lemont apylinkė surengė Vidurvasario šventę. Į susirinkusius kreipėsi apylinkės pirmininkė Birutė Kairienė, LR Generalinio konsulato Čikagoje vardu su Valstybės diena ir artėjančia Žalgirio mūšio 600-mečio sukaktimi pasveikino Agnė Vertelkaitė. Ji taip pat pristatė po keleto pasirodymų Čikagoje jau žinomą akordeonistą. Tą kartą Martyno pasiklausyti atėję tautiečiai turėjo galimybę išgirsti lengvesnio turinio programą, kuri apėmė visiems mielus valsą ir tango, o taip pat ir paties



M. Levickis su akordeono gerbėja Madison mieste.

Agnė Vertelkaitės nuotr.



Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Martyno Levickio (dešinėje) draugiškai šaržus piešė Andrius Kulikauskas.

Jono Kuprio nuotr.

sukurtą žaismingos nuotaikos kūrinį.

M. Levickio koncertų klausytojai buvo maloniai nustebinti tokių akordeono galimybių ir liko sužavėti šio instrumento panaudojimo įvairiuose muzikos stiliuose galimybėmis.

Po paskutinio savo pasirodymo Lemont M. Levickis išvyko koncertuoti į St. Louis, vėliau jis kaip svečias dalyvaus akordeonistų festivalyje Harrisburg mieste, o galiausiai keliaus į San Franciską, kur ketina varžytis „Accordion Teachers Guild Festival and Competitions“ konkursinėje programoje. Jaunasis muzikantas JAV svečiuosis iki liepos 27 d.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Monografija „Endriejavas“ skiriama ir Žalgirio pergalės jubiliejui

Jubiliejinių Žalgirio pergalės sukakties metų liepos 13 d. skaitytojus pasiekė 6 metus rengta 18-oji šimtomės „Lietuvos valsčių“ serijos monografija „Endriejavas“, skirta šiemet minimai šio Žemaitijos miestelio 230 metų sukakčiai.

Knygos 1,412 puslapių apimtis atsitiktinai beveik sutapo su Žalgirio mūšio, kurio pergalės 600 metų jubiliejui ji skirta, kalendoriniais metais (1410).

105-iuose knygos straipsniuose 60 autorių išsamiai pristato buvusio Vakarų Žemaitijos Endriejavo valsčiaus gamtą, istoriją nuo seniausių laikų, tradicinę kultūrą, kalbą, žodinių palikimą. Pirmą kartą plačiau apžvelgiama valstietiškos knygos kultūra, knygnešių laikmetis, istoriniai kaimai, atskiros giminės. Skaitytojas ras

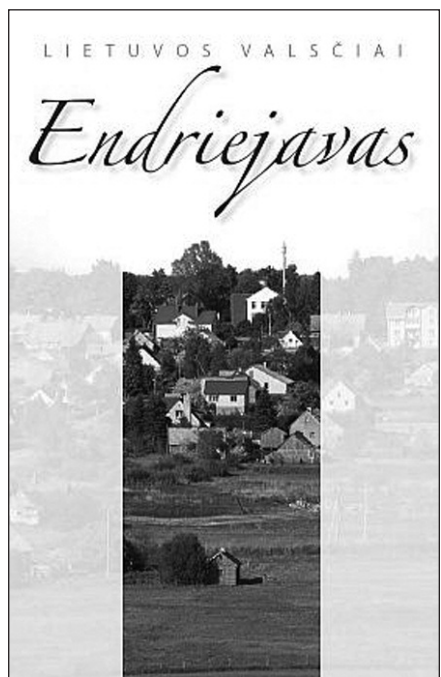
duomenų apie Endriejavo parapijos ir miestelio įkūrimą XVIII a. pabaigoje. Daug dėmesio skirta XX a. įvykiams, pasauliniams karams, Abingos tragedijai, pokariui, taip pat šio dabartinio Klaipėdos rajono miestelio ir jo apylinkių šiandienai. Straipsniai gausiai iliustruoti brėžiniais, piešiniais, istorinėmis ir dabarties fotografijomis. Knygoje pateikiama daug iki šiol visuomenei mažai žinomų Lietuvai nusipelnusių endriejaviškių biografių. Monografijos vyr. redaktorius istorikas Virginijus Jocys, prieš tai parengęs didžiausią, 2 tomų tos pačios serijos monografiją „Laukuva“.

Monografija pradėta rengti dar 2004 m. Tais metais vyko ekspedicija į Endriejavą ir jo apylinkes. Po ekspedicijos visus tuos metus monografijos autoriai, įvairių institucijų mokslo

žmonės ir endriejaviškiai rinko, kaupė, sistemino informaciją ir rašė straipsnius. Knygoje nemažai nežinomų, dar niekur neskelbtos informacijos bei nuotraukų, knygoje yra paminėta beveik 4,000 asmenų, susijusių su šiuo kraštu. Rengėjai ir autoriai monografiją skiria išskilioms Lietuvai ir Europai svarbioms datoms: Lietuvos tūkstantmečiui (1009–2009), Lietuvos valstybės susikūrimo 750 metų (1253–2003) ir jos atkūrimo 100-mečio (1918–2018) jubiliejams, knygos išleidimo metais sukančiantiems didžiųjų pergalų – Durbės mūšio 750 metų (1260–2010) ir Žalgirio mūšio 600 metų (1410–2010) jubiliejams, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui (1990–210) ir Endriejavo 230 metų sukakčiai (1780–2010).

Išleistų 18 serijos monografių bendra apimtis šiuo metu viršija 22,000 puslapių, jai yra rašę per 1,700 autorių, iš kurių daugiau kaip 300 turi mokslo vardus. Šiuo metu spaudai rengiama per 40 naujų monografių, o iki 2018 m., kai bus minimas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metis, iš viso numatoma parengti 100 serijos knygų apie ketvirtadalį iš prieš Antrąjį pasaulinį karą buvusių 400 valsčių.

Simboliška yra tai, kad žemaičių krašto monografija „Endriejavas“ dienos šviesą išvydo būtent liepos 13-ąją – didžiosios žemaičių istorinės pergalės – Durbės mūšio 750 metų



sukakties, kuriai greta kitų reikšmingų istorijos įvykių skiriama pati knyga, diena.

Paminėti didžiosios Durbės mūšio pergalės 750 metų sukaktį, Žalgirio pergalės 600 metų jubiliejų bei šioms sukaktims skirtos monografijos „Endriejavas“ tradicinės knygos sutiktuvės liepos 13 d. vyko „Versmės“ leidykloje, į kurią prieš pat sutiktuves iš spaustuvės buvo atvežti dar „šilti“, spaustuvės dažais kvepiantys, pirmieji naujosios knygos tiražo egzemplioriai.

„Versmės“ leidykla



Kapstato ežeras. Endriejavas, Endriejavo seniūnija.

www.klaipedadistrict.lt nuotr.

Brangiam

A † A
PRANUI JOGAI

mirus Lietuvoje, sūnui JURGIUI JOGAI, JAV LB VP finansiniams reikalams, jo šeimai ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba

VIKTORIJĄ DĖDINIENĘ
KALNELIN IŠLYDĖJUS

ALFONSAS NAKAS

Ir vėl pro mūsų Saulėtas kalvas praskrido Mirties angelas! Ir vėl išsi-vedė visų mylimą daugeliui labai reikalingą žmogų Viktoriją Zubrickaitę-Dėdinienę. Nepraradusi sąmonės nei kalbos, ji mirė 2010 m. birželio 5 d. savo namuose, Sunny Hills, FL.

Apie ją „Drauge” rašiau, kai Sunny Hills lietuviai iškilmingai šventė jos 75-tą gimtadienį, bet to „Draugo” kopija jau iškeliavo į archyvą. Turiu pasilikęs tik pačios velionės surašytus pagrindinius biografijos faktus, o prisiminti jos kultūrinę bei visuomeninę veiklą nebus sunku ir be užrašų.

Viktorija gimė 1921 m. rugsėjo 18 d. Kybartų miestelyje, Lietuvoje. Pradinę mokyklą ir gimnaziją lankė Kybartuose. Kai Lietuva atgavo Vilnių, ji išvyko į sostinę ir įstojo į Pašto tarnautojų mokyklą, kurios pačią pirmąją laidą baigusi, buvo paskirta tarnauti Vilniaus centriniame pašte. Vėliau darbavosi Vilkaviškio ir Jona-vos paštuose. 1940 m. rugsėjo 27 d. Viktorija ištekėjo už Antano Dėdino ir su juo išaugino du sūnus, a. a. Stasį ir Vitą. Sovietams Antrojo pasaulinio karo gale į Lietuvą grįžtant, Viktorija su šeima 1944 m. rugsėjo mėnesį pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus, apsigyveno amerikiečių zonos didžiausiame išvietintų lietuvių stovyk-loje Hanau mieste. 1949 m. kovo 10 d. atvyko į JAV ir apsigyveno New York priemiestyje. Tapusi pensininke, 1983 metais įsikūrė Sunny Hills, FL lietuviškame telkinyje.

Gyvendama Hanau, Viktorija gausiai dalyvavo lietuvių moterų kul-tūrinėje veikloje. Kai gyveno netoli New York, įsijungė į NY lietuvių ope-retės chorą, kuriam vadovavo muz. Kazimieras V. Banaitis. Priklausė ir aktoriaus Vitalio Žukausko vaidinto-jų grupei. Visa tai – iki persikėlė į Sunny Hills. Čia apsigyvenusi ji rado jau kitų įkurtą JAV LB apylinkės skyrių ir Šv. Teresės katalikų parapi-ją su gerai veikiančiu „Antrosios jaunystės” choru, kurį įkūrė ir ku-riam vadovavo profesionalas muzi-kas, kompozitorius bei chorvedys Vincas Mamaitis. Viktorija tuojau įsi-jungė į LB veiklą, darbavosi LB Sunny Hills apylinkės valdyboje. Bet didžioji jos meilė buvo „Antrosios jaunystės” choras. Būdama valinga ir mėgstanti darbą, ji netrukus tapo choro administratore ir tas pareigas ėjo iki senatvės negalavimų.

Kai aštuoni Sunny Hills lietuviai, gimę 1921 metais, iškilmingai šventė-me 80 metų amžiaus sukaktį, sveiki-nimų gavome iš įvairių JAV vietovių. Vieną sukaktuvininką pasveikino net Lietuvos prezidentas Valdas Adam-kus. O Viktorija liko nepralenkiamą:



Viktorija Dėdinienė

ją pasveikino net popiežius Benedik-tas XVI!

Viktoriją iki paskutinės dienos namuose globojo, o mirusią išpūdin-gai palaidojo sūnus Vitas Dėdinas. Laidotuvės įvyko birželio 9-tą, saulė-tą ir labai karštą dieną. Atvirame karste Viktorijos kūnas gulėjo Šv. Te-resės bažnyčioje, altoriaus papėdėje.

Gedulo Mišias aukojo ir laidotu-vių apeigas atliko msgr. Fancis Szczy-kutowicz. Jis angliskai, o Julija Čepu-kienė lietuviškai sukalbėjo rožinį. Li-turginius skaitymus atliko Julija Na-kienė. Solo giedojo Elena Žeberta-vičienė, duetu vieną giesmę atliko Onė Adomaitienė ir Aldona Bagu-žienė, o „Antrosios jaunystės” choras – kiekvieną sekmadienį giedamas Mišių giesmes. Vargonais giedoriams talkino Genovaitė Beleckienė. Msgr. Francis pamoksle velionei dėkojo už ištikimybę parapijai ir gausiai teiktą materialinę paramą.

Kai karštą vidudienį Viktorijos kūną išlydėjome į Kalvarijos kapines (Calvary Cemetery), išvydome, kad jai ten vieta paruošta tarp jau miru-sių ir dar gyvų „Antrosios jaunystės” giedorių bei negiedojusių lietuvių...

Šermenų pietus Šv. Teresės para-pijos salėje paruošė nepailstantis ve-lionės sūnus Vitas, padedamas kelių talkininkų.

Laidotuvėse dalyvavo visi Sunny Hills lietuviai, išskyrus tik sunkiai sergančiuosius. Dalyvavo ir keletas iš toli atvykusių velionės giminaičių, bet kadangi man nepavyko visų tapa-tybes sužinoti, palieku jų neįvardijęs.

Ilсėkis, Viktorija, iki sulauksi vi-sų dainininkų!

Alfonsas Nakas

A † A
BRONĖ VEITIENĖ
GUMAUSKAITĖ

Mirė 2010 m. liepos 12 d., sulaukusi 81 metų.

Gimė Lietuvoje.

Gyveno Frankfort, IL.

Dideliame nuliūdime liko: vyras Kazimieras; duktė Dalia Adamczyk su vyru Joseph; sūnus Arvydas su žmona Julie; duktė Audronė Rodzak su vyru John; anūakai Andrew su žmona Gisela, Anthony, Daina ir Paul Adamczyk; Victoria, Vincent ir Marina Veitas, Raymond ir Alexander Leseckas, proanūkis Kobe; brolis Algimantas Gumauskas; sesuo Valė Kliknienė; brolis Saulius Gumauskas ir žmona Irena su šeimomis bei kiti giminės.

A. a. Bronė pašarvota ketvirtadienį, liepos 15 d. nuo 3 v. p. p. iki 8 val. vak. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 16 d. 9:30 val. ryto Pet-kus Lemont laidojimo namuose. Šv. Mišios bus aukojamos 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Po šv. Mišių ve-lionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvau-ti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
Kapitonas
STASYS MYKOLAITIS

Mirė 2010 m. liepos 12 d., sulaukęs gražaus ir garbaus amžiaus. Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskr., Joniškio valsč., Kulpiuose. Ame-rikoje išgyveno 35 m.

Gyveno Oak Lawn, anksčiau Čikagos Marquette Park.

Dideliame nuliūdime liko: sūnus Algimantas, dukterėčia Jultė Čepulis.

A. a. Stasys buvo vyras a. a. Verutės Mikulytės, brolis a. a. Augusto, a. a. Jono, a. a. Juliaus, a a. Stasės Bardauskienės, a. a. Eugenijos Joga.

Priklausė: Ramovėnams, BALFui ir American Lithuanian Club.

Velionis pašarvotas penktadienį, liepos 16 d. nuo 3 v. p. p. iki 9 val. vak. Brady Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87th St., Evergreen Park.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 17 d. 9 val. ryto Brady Gill laidojimo namuose. Šv. Mišios bus aukojamos 9:30 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Po šv. Mišių a. a. Stasys bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Mylimam bočiui, Kauno Valstybinio lėlių teatro įkūrėjui, ilgamečiui meno vadovui, režisieriui

A † A
STASIUI RATKEVIČIUI

mirus Kaune, anūkui LAURYNUI MISEVIČIUI, JAV LB VP sporto reikalams, jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Kun. dr. Gediminas Jankūnas** liepos 18 d., sekmadienį, atnašaus 10:30 val. r. šv. Mišias Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Po Mišių parapijos salėje kavutė ir atsisveikinimas su nuolatiniam gyvenimui į Lietuvą išvykstančiu kun. G. Jankūnu. Visi kviečiami.

◆**Transatlantinio skrydžio 78-ųjų** metinių minėjimas liepos 18 d. prasidės 9:45 val. r. vainiko padėjimu ir tylos minute prie Dariaus-Girėno paminklo Marquette Park. 10:30 val. r. – šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Minėjamą organizuoja ALIAS Čikagos skyriaus valdyba, Algimantas Barniškis, Amerikos legiono Dariaus ir Girėno postas Nr. 271, generolo T. Daukanto jūrų šaulių kuopa, Baltijos jūrų šaulių kuopa, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, Klaipėdos jūrų šaulių kuopa, JAV LB Marquette Park apylinkės valdyba, KOP Veteranų sąjungos atstovas, dimisijos kapitonas R. Pažemeckas. Kviečiame visus dalyvauti.

◆**Liepos 22–29 dienomis** Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje

lankysis kun. Hermanas Šulcas, SDB, daug metų dirbęs Ruandoje ir Lietuvoje įsteigęs Jaunimo sodybą.

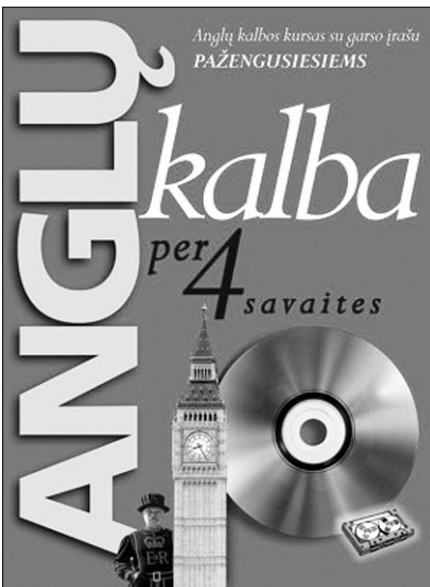
IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Liepos 31 d., šeštadienį, 8 val. v.** Lenkų kultūros fondo salėje (177 Broadway, Clark, NJ 07066), o rugpjūčio 1 d., sekmadienį, klube „Black Cat“ (1811 14th St. NW, Washington, DC) 8 val. v. įvyks Andriaus Mamontovo akustinis koncertas. Nepra-leiskit progos dar kartą pamatyti populiariausią šiuo metu Lietuvoje atlikėją! Bilietus užsisakyti ir daugiau informacijos gauti galite tel. 732-713 - 5108 (Žilvinas) arba el. paštu zilvis_bublis@yahoo.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Dešimtys metų mamytės a. a. Onos Baliūnienės mirties sukaktį minint, duktė **Grażina Baliūnaitė-Austin iš Short Hills, NJ**, „Draugui“ paaukojo 64 dol. Širdingai dėkojame.

„Draugo“ knygynėlyje



Leidiny **„Anglų kalba per 4 savaites“** (Leidėjas: „Presvika“. 2004; 368 psl.) skirtas visiems, norintiems savarankiškai mokytis anglų kalbos. Jis gali praversti ir tiems, kurie jau yra išėję pradinę kalbos mokymosi kursą ir nori tobulinti įgūdžius.

Dialogai parašyti gyva šnekamąja kalba, įrašyti į garsajuostę ir kompaktinę plokštelę, išversti į lietuvių kalbą.

Kiekvienai pamokai skiriami 5–6 pratimai, padėsiantys pasitikrinti, kaip išmoka pamokos medžiaga. Pratimų atsakymai pateikti knygos gale.

Vadovėlio kursą sudaro 28 pamokos. Išmokdami vieną pamoką per dieną, visą vadovėlio medžiagą įveiksite per 4 savaites.

Vadovėlis **„Anglų kalba savarankiškai“** (Leidėjas: „Vaiga“. 2006; 248 psl.) yra praktiškas kalbos studijų vadovas. Jis supažindina su Padžio Brauno gyvenimu ir tuo pat



metu vaizdžiai parodo kalbos vartojimą praktikoje. Kiekvienoje pamokoje yra apžvelgiamos gyvenimiškos situacijos ir jose naudojami žodžiai. Tekstai ir dialogai kupini humoro.

Knygą sudaro 15 skyrių. Kas penktas skyrius yra skirtas išeitos gramatikos medžiagos kartojimui.

Prie knygos yra pridėtos 2 kompaktinės plokštelės.

Abu vadovėlius galite nusipirkti „Draugo“ knygynėlyje. Knygos „Anglų kalba per 4 savaites“ kaina – 23 dol., o knygos „Anglų kalba savarankiškai“ – 26 dol. Knygas galima įsigyti paštu, pridėdant 9,75 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokesčiai. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500



DRAUGO FONDAS

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

Draugo fondas sveikina visus „Draugo“ skaitytojus minint Žalgirio mūšio 600-ąsias metines. Žalgirio mūšis buvo kova už Lietuvos nepriklausomybę. Ji buvo laimėta.

Džiaukimės gyvendami laisvėje JAV ir Tėvynėje. „Draugas“ visais laikais spausdintu žodžiu padėjo Lietuvai kovoje dėl nepriklausomybės. Remkime Draugo fondą, kuris yra pagrindinis „Draugo“ rėmėjas. Įrašykime Draugo fondą savo testamentuose.

Čekius rašyti: Draugas Foundation, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629



Tarp daugybės sveikintųjų Padėkos dieną kun. Kęstutis Trimaką sveikino ir prof. Vytautas Černius (kairėje). Viduryje stovi prof. Alfonsas Motuzas, atvykęs į šventę iš Lietuvos.

Jono Kuprio nuotr.

Tikiuosi, kad visiems, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo prie Padėkos šventės ruošimo ar joje dalyvavo, ši birželio 20 d. įvykusi šventė buvo prasminga ir įsimintina. Kaip sugebėjau, išreiškiau savo padėką visiems asmenims, organizacijoms, institucijoms, spaudai ir kitoms komunikacijos priemonėms už sveikinimus, linkėjimus, dovanas ir paslaugas. Prisiminiau ir tebeprisimenu Jus visus dėkingai savo maldose ir šv. Mišių aukoje.

Kun. Kęstutis A. Trimakas

Stovykla „Meno8Dienos“
Neringos stovyklavietėje, Ver-
mont, šįmet vyks
rugpjūčio 22–29 dienomis

Registracijos forma ir informacija apie dėtomas kursus, reikalavimus ir sąlygas yra paskelbta Neringos stovyklavietės tinklalapyje www.neringa.org/meno.html



Norinčius dalyvauti prašome išsispausdinti iš tinklalapio registracijos lapą ir jį užpildžius, išsiųsti nurodytu adresu.



Jaunąją pianistę Gabrielę Lelytę po koncerto Lietuvių dailės muziejuje kalbina muzikologė Loreta Venclauskienė.

Indrės Tijūnėlienės nuotr.

Gabrielės Lelytės fortepijoninės muzikos koncertas
vyks liepos 18 d. 4 val. p. p. Trinity United Methodist Church
(605 W. Golf Rd. Mount Prospect, IL).

Programoje skambės L. van Beethoven, C. Debussy, F. Chopen, M. K. Čiurlionio ir kitų kompozitorių kūriniai.